

MÄYRÄKOIRIEN AJOKOKEIDEN SÄÄNNÖT

Hyväksytty SKL-FKK:n valtuustossa 17.11.2001.

Astuu voimaan 1.8.2002

1 AJOKOKEIDEN TARKOITUS

1.1

Ajokokeiden tarkoituksena on mäyräkoirien ajo-ominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten, harrastajien ja heidän yhteistoimintansa kehittäminen sekä kilpailumahdollisuuden tarjoaminen näihin sääntöihin pohjautuen. Ajokokeissa ei ole tarkoitus vahingoittaa riistaeläintä.

1.2

Mäyräkoiralla sallittuja ajoeläimiä ovat jänis, kettu, metsäkauris, japanin-, kuusi- ja valkohäntäpeura. Järjestettäessä ajokokeita on järjestäjän huomioitava metsästyslain ja –asetuksen määräykset koskien koirakokeita ja riistaeläinten rauhoitusaikoja. Kokeen järjestäjä voi rajoittaa kokeissa ajettavat ajoeläimet tiettyyn lajiin tai lajeihin, mikäli paikalliset olosuhteet sitä vaativat. Koiran ohjaaja voi rajoitukset huomioiden, valita kokeissa ajettavan ajoeläimen.

2. KOELAJIT

Ajokokeet voivat olla luonteeltaan yleisiä, yhdistyksen jäsenten välisiä, rotujärjestön alaisten rotujen kokeita tai kokeita, joihin osallistumisesta määrätään erillisillä säännöillä tai ohjeilla.

3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

3.1.

Ajokokeeseen saavat osallistua 9 kuukautta täyttäneet FCI:n mäyräkoirien roturyhmään kuuluvat koirat, jotka täyttävät SKL-FKK:n rekisteröinti-, tunnistusmerkintä ja rokotusvaatimukset, sekä ne rodut, joille SKL-FKK:n hallitus on myöntänyt SML-FTK:n esityksestä osallistumisoikeuden.

Mäyräkoira saa kilpailla ajokokeissa ilman näyttelytulosta kunnes se on saavuttanut yhden MÄAJ-1 palkinnon.

3.2.

Koirat, jotka eivät voi osallistua kokeeseen:

1 Kiimainen narttu.

2 Kantava narttu kolmekymmentä (30) vuorokautta ennen synnytystä ja neljäkymmentäkaksi (42) vuorokautta jälkeen synnytyksen.

3 Sairas koira. Ylituomarin velvollisuus on kieltää sairaaksi todetun koiran osallistuminen kokeeseen tai keskeyttää siltä kokeen jatkaminen. Ryhmänjohtajankin velvollisuus on samasta syystä keskeyttää kokeen jatkaminen.

4. Koira, jolle on annettu piristeitä, hormoneja tai muita sen suorituskykyyn vaikuttavia aineita (doping).

3.3.

Koetoimikunnan ja ylituomarin on tarkistettava osallistumisoikeus.

3.4.

Koe voidaan järjestää, jos siihen osallistuu vähintään kolme (3) koiraa.

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää, jos koejärjestelyt niin vaativat. Koiran omistajille ilmoitetaan kokeeseen pääsystä viimeistään ilmoittautumisajan päättyessä.

4. JÄÄVIYS

SKL-FKK:n yleinen jääviyssääntö. Liite 1

5. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, SKL-FKK:n hallituksen ja kennelpiirien myöntämässä ajokokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. SKL-FKK:n hallitus myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet ja maaottelut. Muiden kokeiden luvat myöntää kennelpiiri.

6. KOELUVAN ANOMINEN

6.1. Luvan anoja ja järjestelyistä vastaava

Kokeiden toimeenpanoluvan anoo järjestävä yhdistys (yhdistykset), jonka pitää olla SKL-FKK:n jäsen. Rotujärjestön jäsenyyttä pidetään suotavana. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen (yhdistysten) nimeämä koetoimikunta.

6.2. Anomisen määräaika

Kokeet on anottava SKL-FKK:n voimassa olevien määräaikaisilmoitusten (Liite 4) mukaisesti. Hyväksytty koe tulee järjestää myönnettynä ajankohtana ja vain poikkeustapauksissa se voidaan siirtää tai peruuttaa.

6.3. Anomuksen sisältö

Koeanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, koetoimikunnan puheenjohtaja, koetoimitsija, kokeen nimi ja luonne, osanottorajoitukset, koeaika ja -paikka, koeluokka, osanottomaksun suuruus sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoitaudutaan ja maksetaan osanottomaksu. Samalla on esitettävä ylituomari ja hänen varamiehensä, joiden suostumus on saatu, ja joiden tulisi olla järjestävän yhdistyksen ulkopuolelta.

6.4. Anomuksen osoitus

Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään. Kun järjestäjän kotipaikka on kennelpiirin ulkopuolella, toimitetaan jäljennös koeanomuksesta sille kennelpiirille, jonka alueella järjestävän yhdistyksen kotipaikka sijaitsee.

6.5. Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Kennelpiirit toimittavat myöntämistään kokeista listan SKL-FKK:n määräaikaisilmoituksen ohjeiden mukaisesti julkaistavaksi Koiramme-lehdessä.

7. KOKEEN SIIRTO JA PERUUTTAMINEN

SKL-FKK:n yleinen sääntö: Kokeiden ajankohdan siirto ja peruuttaminen. Liite 2

8. YLITUOMARI JA HÄNEN VARAMIEHENSÄ

8.1.

Ylituomarin ja hänen varamiehensä on oltava SKL-FKK:n hyväksymä ko. koemuodon ylituomari, jolla on voimassa oleva arvosteluoikeus ja voimassa oleva ko. lajin palkintotuomarikortti ja arvosteluoikeus. Ylituomarin on oltava SKL-FKK:n ja rotujärjestön jäsen.

9. MUUT TUOMARIT

9.1.

Palkintotuomareita on koeryhmässä yksi tai kaksi. Jos käytetään kahta tuomaria, on joka ryhmässä oltava kaksi tuomaria.

9.2.

Palkintotuomarilla on oltava voimassa oleva palkintotuomarikortti ja voimassa oleva arvosteluoikeus.

9.3.

Ylituomari nimeää palkintotuomariryhmässä yhden ryhmän johtajaksi, jonka antamia ohjeita on noudatettava. Tuomareiden on oltava joko SKL-FKK:n tai sen jäsenyhdistyksen jäseniä.

9.4.

Palkintotuomarin ikä vähintään 18 vuotta.

10. KOKEESEEN ILMOITTAUTUMINEN JA KOKEESTA POIS JÄÄMINEN

10.1. Ilmoittautuminen

Kokeeseen on ilmoitauduttava ja osanottomaksu on maksettava aikaisintaan kuukautta ja viimeistään 5 päivää ennen kokeen alkua.

Kahdenviikon ajokokeessa on koiran koepäivä ilmoitettava kokeen ylituomarille heti ylituomaripuhuttelun jälkeen tai viimeistään kaksi päivää ennen koiran koepäivää.

10.2. Jälki-ilmoittautuminen

Koe-toimikunnalla on oikeus ottaa vastaan jälki-ilmoittautumisia, mikäli kokeessa on tilaa.

10.3 Poisjääminen

Ilman pätevää syytä poisjäänyt katsotaan luopuneeksi ja hän on aina velvollinen maksamaan osanottomaksun. Päteväksi syyksi poisjäämiseen katsotaan:

- koiran alkanut kiima
- koiran tai sen ohjaajan sairaus

Poisjäämisestä on ilmoitettava koetoimikunnalle heti esteen ilmettyä.

11. KOKEIDEN TULOKSET

11.1. Tulosten tarkastus

Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki laskelmat ja huolehtii tulosten merkitsemisestä SKL-FKK:n koepöytäkirjalomakkeelle sekä koirakohtaisille lomakkeille ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi. Ylituomarin on vahvistettava lomakkeet nimikirjoituksellaan ja lisättävä tuomarinumeronsa nimen yhteyteen.

Kennelpiirin, ao. rotujärjestön ja SKL-FKK:n tulee korjata koetuloksissa todetut puutteet ja virheet.

11.2. Tulosten lähettäminen

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjän ilmoittamaan osoitteeseen.

Kennelpiirin on lähetettävä SKL-FKK:lle ja rotujärjestöille kuuluvat pöytäkirjojen kappaleet kahden viikon kuluessa kokeen päättymisestä.

12. ROTUKOHTAINEN ARVOSTELU

Mäyräkoirien ominaisuudet ja työskentely arvioidaan SKL-FKK:n hallituksen hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Milloin kokeeseen osallistuu eri rotuisia koiria, tuomarin pitää olla perehtynyt riittävästi koemuotoon osallistuvien koirien rodunomaiseen työskentelyyn.

13. KOELUOKAT

Ajokoe on yksipäiväinen yksiluokkainen koe, josta käytetään lyhennystä MÄAJ.

Ajokoe voidaan järjestää myös enintään kahdenviikon kokeena. Koira, joka on saavuttanut ensimmäisen palkinnon kahdenviikon ajokokeessa Suomessa, ei voi enää uudestaan osallistua kahdenviikon ajokokeeseen. Koira saa myös kahdenviikon ajokokeessa vain yhden suorituskerran, joka käsittää kaksi erää samana päivänä.

14. KESKUSPAIKKA

Kokeelle tulee järjestää tarkoituksenmukainen keskuspaikka, joka sijainniltaan on mahdollisimman keskeinen koemaastoihin nähden.

15. KOEMAASTOT

15.1. Koemaastojen valinta

Kutakin koiraa varten on varattava yksi koemaasto. Lisäksi on varattava tarpeellinen määrä varamaastoja.

Maastojen tulee olla riittävän laajat ja niiden tulee sijaita tarpeeksi kaukana toisistaan.

Käytettävistä maastoista päättää koetoimikunta.

Ennen kokeen alkua ylituomari hyväksyy koemaastot kullekin palkintotuomariryhmälle.

15.2. Koirien arvonta maastoihin

Koirat arvotaan maastoihin ylituomarin puhuttelun jälkeen, mikäli järjestelyt eivät vaadi tekemään sitä etukäteen ylituomarin hyväksymällä puolueettomalla tavalla.

Mikäli ilmenee voittamattomia järjestelyvaikeuksia, ylituomarilla on oikeus arvonnin jälkeenkin siirtää palkintotuomareita ryhmästä toiseen yhdessä vastaavan koetoimitsijan kanssa.

15.3. Varamaastojen käyttö

Koe on suoritettava arvotussa koemaastossa. Varamaastoon voidaan siirtyä vain, mikäli olosuhteet ovat koemaastossa muuttuneet sellaisiksi, ettei siellä voida koiraa koetella.

Käytössä olevat varamaastot on nimettävä ennen kokeen alkua. Ylituomari antaa luvan varamaaston käytöstä

16. KOKEEN KULKU

16.1. Yleistä

Koe alkaa ylituomarin puhuttelulla ja päättyy ylituomarin loppupuheenvuoroon, tulosten julkistamiseen ja mahdolliseen palkintojen jakoon.

Ylituomarin puhuttelu pidetään koepäivän aamuna tai koepäivää edeltävänä iltana, mikäli järjestelyt sitä vaativat. Ryhmätuomarin on osallistuttava ylituomarinpuhutteluun.

16.2. Koiran koettelu aika

Koiraa koetellaan koepäivänä kahdessa erillisessä ajoerässä. Koiran koettelu päättyy, kun yhteenlaskettu haku aika 180+ 60 minuuttia tai yhteenlaskettu ajattamisaika jänikselle 90 minuuttia tai yhteenlaskettu ajattamisaika muille sallituille ajoeläimille 120 minuuttia on käytetty. Koettelu päätetään viimeistään silloin, kun ensimmäisestä irtilaskusta on kulunut kuusi (6) tuntia.

16.3. Haku

Koiran yhteenlaskettu haku aika on enintään 180+60 minuuttia, koepäivänä enintään 240 minuuttia.

Mikäli koiralla on 180 minuutin tyhjä haku, voi ohjaaja niin halutessaan käyttää enintään 60 minuuttia lisähaku aikaa.

Arvostellaan vain sallitun ajoeläimen hakua. Haun päättyessä muun eläimen kuin sallitun ajoeläimen ajoon, otetaan haun arvostelussa huomioon vain se osa, mikä on todettu sallitun ajoeläimen hauksi.

16.4. Ajo

Ajoeriä on koepäivänä kaksi. Jäniksellä yhteenlaskettu ajattamisaika on 90 minuuttia, ajoerän pituus vähintään 30 minuuttia ja enintään 60 minuuttia. Muilla sallituilla ajoeläimillä yhteenlaskettu ajattamisaika 120 minuuttia, ajoerän pituus on vähintään 40 minuuttia ja enintään 80 minuuttia.

Ajoerässä koiralla voi olla ajettavana vain samaan lajiin kuuluva ajoeläin.

Koiran jälkimmäisen ajoerän ajattamisaika saadaan ensimmäisen ajon perusteella. Ensimmäisen erän ajattamisaikaa vastaava pistemäärä vähennetään luvusta 40. Näin jäävästä pistemäärästä saadaan toisen erän ajattamisaika.

Kun ensimmäinen ajoerä on päätynyt, koira pitää kytkeä ja siirtyä arvotussa koemaastossa toiseen paikkaan hakemaan eri eläintä.

Koira voidaan kytkeä ja siirtyä arvotussa maastossa toiseen paikkaan koiran ohjaajan esityksestä hakemaan eri ajoeläintä, kun ensimmäisen ajon alkamisesta on kulunut vähintään 30 minuuttia jäniksellä tai 40 minuuttia muulla sallitulla ajoeläimellä.

Ensimmäinen ajoerä päättyy viimeistään, kun ajon alkamisesta on kulunut 60 minuuttia jäniksellä tai 80 minuuttia muulla sallitulla ajoeläimellä. Koira pitää kytkeä ja siirtää arvotussa koemaastossa toiseen paikkaan hakemaan eri ajoeläintä.

Mikäli ohjaaja käyttää lisähakuaikaa, enintään 60 minuuttia, on ajattamisaikaa käytettävissä enintään 60 minuuttia jäniksellä tai 80 minuuttia muulla sallitulla ajoeläimellä, vain yksi ajoerä.

Ainoastaan haukkuen tapahtuva ajo hyväksytään. Hukka on silloin, kun koira ei seuraa haukkuen ajoeläimen jälkiä.

Ajoaikaan ei lasketa sellaista hukkaa, joka on viisi (5) minuuttia tai sitä pidempi tauko ajossa. Ajoaika lasketaan minuutin tarkkuudella kulumassa olevan minuutin alusta alkaen ja kulumassa olevan minuutin loppuun päättäen.

Mikäli koiralla on hukka, ja se alkaa hakea toista saman lajin ajoeläintä, hakutyöskentely arvostellaan kaikilta osin palkinto-tuomariohjeiden mukaisesti, mutta hakuaika lasketaan ajattamisaikaan.

Ajolöysyydeksi todettuja minuuotteja ei lasketa ajoaikaan. Hyväksytyt ajoaika saadaan kun ajoerän pituudesta vähennetään hukat ja ajolöysyydeksi todettu aika.

Tutka- ja radiolaitteilla saatuja havaintoja koiran haukusta ei hyväksytä ajoksi.

16.5. Sulkeminen kokeesta

Koira suljetaan kokeesta, jos se tottelemattomuudellaan häiritsee kokeen kulkua tai on haluton työskentelemään, tai on niin löysä tai antaa ääntä niin vähän, etteivät tuomarit voi seurata ajon kulkua, tai on saanut palkintotuomarilta nolla (0) pistettä haku- tai ajolöysoyden tai puuttuvan metsästysinnon takia.

Koira voidaan sulkea kokeesta myös silloin, kun koiran ohjaaja rikkoo tahallisesti sääntöjä tai kytkee koiran ilman palkintotuomarin lupaa tai ei kehotuksesta huolimatta noudata palkintotuomarin ohjeita.

16.6. Kokeen keskeyttäminen

Koiranohjaaja voi keskeyttää kokeen missä vaiheessa tahansa. Koesuoritus arvostellaan keskeytysilmoitukseen saakka.

Koe keskeytetään seuraavissa tapauksissa:

- Olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, että kokeen jatkaminen olisi eläinsuojelumääräysten vastaista. Tällaisia olosuhteita ovat koira vahingoittava jääkuori, jäänyt lumikerros tai kova pakkanen.
- Koira vahingoittuu kokeen aikana niin, että sen koetteleminen voidaan katsoa eläinsuojelu-määräysten vastaiseksi.
- Luonnon olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei koiran työskentelyä voida arvioida (esim. myrsky).
- Pimeään tulo estää kokeen jatkamisen. (Ks. kohtuuton häiriö, kohta 18)
- Mikäli kokeen viimeinen ajoerä päättyy kohtuuttomaan häiriöön.

Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja, ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa. Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa.

16.7. Tuloksen laskeminen

Keskeytetyssä kokeessa tulos lasketaan. Jos koira suljetaan tai koiran ohjaaja keskeyttää kokeen, tulosta ei lasketa.

Keskeytyksen ja sulkemisen syy merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuksia kohtaan.

17. KOHTUUTON HÄIRIÖ KOKEEN AIKANA

17.1. Kohtuuton häiriö

Haun tai ajon aikana voi sattua koirasta riippumaton kohtuuton häiriö, joka keskeyttää koiran koettelemisen.

17.2. Häiriön toteaminen

Jos on aihetta epäillä kohtuuttoman häiriön keskeyttäneen haun tai ajon, palkintotuomareiden on viipymättä pyrittävä toteamaan keskeytyksen syy ja toimittava palkintotuomariohjeiden mukaisesti. Päätöksen kohtuuttoman häiriön hyväksymisestä tekee ryhmätuomari.

17.3. Erityistapahtumat

Mahdolliset suurpetojen ja petolintujen vaikutukset koiran käyttäytymiseen kokeen aikana tulee pyrkiä aina selvittämään, ettei tule virhearviointeja. Eläimen laji merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan.

18. TUOMARI JA KOIRANOHJAAJA

Koe tulee aloittaa ylituomarin määräämänä koirien irtilaskuaikana, ellei voittamaton este aiheuta viivytystä.

Kulkusuunnan maastossa päättää ryhmänjohtaja kuultuaan maaston tuntevaa ryhmän jäsentä. Koiranohjaajan kohtuulliset toivomukset otetaan huomioon.

Koiran häiritseminen ja auttaminen haun, ajon ja hukkatyöskentelyn aikana on kielletty.

19. KOKEEN ARVOSTELUPERUSTEET

19.1. Arvostelu

Kokeenlopputulos on ominaisuus- ja ajoajanpisteiden summa.

Koiran työskentely kokeessa arvostellaan seuraavasti:

Ajoajan pisteet enintään 40 pistettä

Ominaisuuspisteet enintään 60 pistettä

Kokonaispisteet enintään 100 pistettä

19.2. Ajoajan pisteet

Jäniksellä:

$40/90 \times \text{ajoaika} = \text{ajoajan pisteet}$

muilla sallituilla ajoeläimillä:

$40/120 \times \text{ajoaika} = \text{ajoajan pisteet}$

Ajettava riistalaji määräytyy siitä ajoerästä, josta tulee korkeammat pisteet ajoajan perusteella. Tämä merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan.

19.3. Ominaisuuspisteet

Ominaisuuspisteet ovat ansiopisteitä, jotka arvioidaan eräkohtaisesti. Jos ryhmässä on kaksi koiraa arvostelevaa tuomaria, erän ominaisuuspisteet saadaan laskemalla tuomarien antamien pisteiden keskiarvot. Lopulliset ominaisuuspisteet saadaan laskemalla erien ansiopisteiden keskiarvo.

Haku

* haun tehokkuus = 0-10 pistettä

* yöjälkityöskentely = 0-5 pistettä

Haukku

* haukun kuuluvuus = 0-10 pistettä

* muut ominaisuudet = 0-5 pistettä

Ajo

* ajovarmuus = 0-10 pistettä

* etenevyys ja yhteys ajettavaan = 0-5 pistettä

Yhteistyökyky = 0-5 pistettä

Metsästysinto = 0-10 pistettä

19.4. Palkintosijoihin oikeuttavat pisteet

1. palkinto vähintään 60 pistettä
  2. palkinto vähintään 50 pistettä
  3. palkinto vähintään 40 pistettä
- Kunniapalkintoon vaatimus on vähintään 80 pistettä.

20. PALKINTOTUOMARIN ANTAMIEN PISTEIDEN MUUTTAMINEN

Ylituomarin tehtävä on valvoa, että kokeissa tarkoin noudatetaan SKL-FKK:n hyväksymiä ajokokeiden sääntöjä ja ohjeita. Ylituomarin velvollisuus on muuttaa palkintotuomareiden arvostelua, jos hän erää seurattuaan tai palkintotuomarien selostuksen kuultuaan on vakuuttunut, ettei arvostelu ole oikeassa suhteessa kokeen suoritukseen.

21. KOETOIMINTAA KOSKEVAT ERILLISOHJEET.

Ylituomaria, palkintotuomaria, koiranohjaajaa ja koetoimikuntaa koskevat erillisohjeet ovat näihin sääntöihin liittyvissä SKL-FKK:n hallituksen ja rotujärjestön hyväksymissä ohjeissa.

22. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN JA OHJEISIIN

Rotujärjestön ajotoimikunnan esittämät ja sen hallituksen hyväksymät sääntömuutokset vahvistaa SKL-FKK:n valtuusto.

Näihin sääntöihin liittyvien ohjeiden osalta vahvistuksen suorittaa SKL-FKK:n hallitus

23. ERIMIELISYYDET JA VALITUKSET

SKL-FKK:n yleinen muutoksenhakumenettely. Liite 3

MÄYRÄKOIRIEN AJOKOKEIDEN PALKINTOTUOMAREIDEN OHJEET

Hyväksytty SKL-FKK:n hallituksessa 4.10.2001 Astuu voimaan 1.8.2002

1. Koeryhmä, sen velvollisuudet ja tehtävät

1.1. Koeryhmä

Koeryhmän muodostavat palkintotuomari (t) ja koiran ohjaaja. Ryhmän jäseniä ovat myös nimetyt 1-2 palkintotuomariharjoittelijaa ja opas.

1.2 Palkintotuomarin tehtävät

Yleiset ohjeet

Palkintotuomarin on aina tuomarin tehtävään lähtiessään otettava mukaan koesäännöt ja todisteet, joista ilmenee hänen muodollinen pätevyytensä tehtävään..

Palkintotuomarin tulee osallistua ylituomarin puhutteluun .

Palkintotuomarin tulee arvioida koiran työskentelyä oikein. Hän ei saa antaa entisen tuntemuksen, kuulopuheiden, koiranohjaajan puheiden ei aikaisempien kokemusten vaikuttaa arviointiin. Hänen on otettava huomioon vain se, minkä hän itse toteaa ja harkitsee oikeaksi.

Palkintotuomarin on kaikissa tilanteissa tehtävä oikeutta koiralle siinä määrin kuin se sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden mukaan on mahdollista.

Palkintotuomarin on kartettava liian nopeita johtopäätöksiä ja liiallista itsevarmuutta.

Hänen tulee osoittaa eri tilanteissa sopeutumiskykyä ja joustavuutta ja hänen tulee suhtautua muihin ryhmän jäseniin ystävällisesti. Palkintotuomarin on otettava huomioon koiranohjaajan toivomukset, jotka eivät ole sääntöjen vastaisia tai kohtuuttomia eivätkä vaikuta haitallisesti kokeen kulkuun.

Palkintotuomarin on seurattava koko ajan mahdollisimman tiiviisti koiran toimintaa sitä kuitenkaan häiritsemättä niin haun, ajon kuin hukan selvittelyn aikana. Hänen on perustettava eri ominaisuuksien arviointi niin pitkälle kun mahdollista kokonaissuoritukseen. Eri ominaisuuksien arviointeja ei pidä kytkeä toisiinsa.

Koira on kytkettävä ensimmäisen ajoerän jälkeen ja vietävä hakemaan eri ajoeläintä.

Kohtuuton häiriö

Kohtuuttomaksi häiriöksi katsotaan seuraavat tilanteet, jotka saattavat aiheuttaa koiran kytkemisen ja siirtymisen:

Jos ajettava menee louheen tai muuhun sellaiseen paikkaan, josta koira ei voi sitä itse karkottaa liikkeelle. Ryhmäkään ei saa sitä tehdä.

Jos koira hakiessaan tai ajaessaan menee sellaiseen paikkaan, jossa se sekä palkintotuomarin, että koiran ohjaajan mielestä todennäköisesti joutuu hengenvaaraan, kuten vilkasliikenteiselle tielle, rautatielle, heikolle jälle tms.

Koira ottaa ajettavan kiinni.

Jos joku ampuu ajettavan.

Jos vieras koira keskeyttää haun tai ajon.

Jos ajo alkaa niin myöhään , ettei ole riittävän valoisaa ajon seuraamiseen, koiran koesuoritus keskeytetään.

Jos koiran todetaan hakevan tai ajavan muuta kuin sallittua ajoeläintä.

Alueella oleva suurpeto tai petolintu häiritsee koiran toimintaa tai on ilmeiseksi vaaraksi koiralle.

Myös muu koirasta riippumaton palkintotuomarin hyväksymä tilanne voidaan katsoa kohtuuttomaksi häiriöksi. Jos kohtuuton häiriö on aiheuttanut koiran kytkemisen, koiran ohjaaja saa valita irtilaskupaikan.

Kohtuuttoman häiriön viemä aika

Kohtuuttoman häiriön aiheuttaman keskeytyksen aikaa ei lasketa haku- tai ajattamis aikaan. Häiriön aiheuttamaan keskeytykseen aikaan kuuluu myös koiran kiinniottamiseen kulunut aika ja siirtymiseen käytetty aika. Koiran kiinniotto, siirtyminen ja irtilasku on suoritettava viivyttämättä. Kohtuuttoman häiriön keskeyttäessä ajon, koira saa hakea uuta tai ajettua ajoeläintä. Hakuun käytetty aika lasketaan hakuaikaan. Koira saa ajaa siinä erässä käyttämättä olevan ajattamisajan. Haku ja ajo arvostellaan kaikilta osin sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

Vieraan koiran ajo

Jos vieraan koeryhmän koira ajaessaan tulee koalueelle, palkintotuomarin tulee merkitä sen ajominuutit muistiin, mikäli se ei häiritse hänen varsinaista tehtäväänsä eikä hänen ryhmässään koeteltavana olevan koiran toimintaa. Vieraan koiran ajoaika koskevat merkinnät luovutetaan ao. koeryhmän palkintotuomarille tai kokeen ylituomarille ajoajan laskemista varten.

Koiran työskentelyn arviointi

Ajavan koiran kaksi tärkeintä ominaisuutta ovat riistan löytökyky ja kyky ajaa sitä pitkänkin aikaa. Hyvän metsästyskoiran ajotapa on sellainen, että riistasta saadaan useita näköhavaintoja.

Koira arvostellaan kahdessa erillisessä erässä koepäivän aikana. Kahdenviikon kokeessa koiralla on yksi suorituskerta, jossa kaksi ajoerää koepäivän aikana. Erän aikana tehdyt havainnot koiran työskentelystä ja ominaisuuksista eivät saa vaikuttaa toisten erien arvosteluun.

Palkintotuomarin tulee tehdä koepäivän kuluessa arvostelukorttiinsa muistiinpanoja ja väliarvostelu apusarakkeeseen koiran ominaisuuksista. Niitä käytetään koiran ominaisuuksien arvostelua tehtäessä.

Koiran kunnolla ja iällä ei ole vaikutusta arviointiin.

1.3. Ryhmänjohtajan tehtävät

Sen lisäksi mitä kohdassa 30.2 on sanottu palkintotuomarin tehtävistä, kuuluu ryhmänjohtajaksi nimetyille palkintotuomarille seuraavat tehtävät.

Ylituomarin nimeämä ryhmänjohtaja johtaa koeryhmän toimintaa ja vastaa siitä, että ryhmä toimii määräkoirien ajokoesääntöjen, annettujen ohjeiden ja hyvän kenneltävän mukaisesti. Ryhmänjohtaja huolehtii ryhmän kellojen tarkistuksesta ennen koesuorituksen alkua. Hän päättää viimekädessä ryhmän yleisestä kulkusuunnasta ja liikkumisnopeudesta, koiran irtilaskun ajankohdasta ja paikasta sekä kytkemisestä ottaen huomioon koiranohjaajan kohtuulliset toivomukset. Ryhmänjohtaja antaa ryhmän jäsenille sijoittumista ja toimintaa koskevat ohjeet. Hän ohjaa ja valvoo myös palkintotuomariharjoittelijoiden työskentelyä.

Koiran kokeilun tulee tapahtua arvotussa koemaastossa, ellei koiran seuraaminen pakota ryhmää siirtymään koemaaston ulkopuolelle.

Varamaastoon voidaan siirtyä, jos koemaaston olosuhteet ovat sellaiset, ettei koiraa voida kokeilla arvotussa maastossa. Varamaastoon siirtymisestä päättää ylituomari tai ryhmänjohtaja ellei ylituomari ole nopeasti tavoitettavissa.

Jos koira kokeen aikana joutuu vaaraan koeryhmän jäsenten velvollisuus on ryhtyä välittömiin pelastustoimiin.

Ryhmänjohtajalla on velvollisuus harkintansa mukaan keskeyttää kokeen aikana vahingoittuneeksi todetun koiran koettelu. Jos koiran vahingoittuminen on niin lievä, ettei koiran koettelemista voida katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi, koetta voidaan jatkaa.

Ryhmänjohtaja kutsuu tarpeen vaatiessa palkintotuomarin neuvotteluun, suorittaa maastokorttien vertailun ja laskee niiden perusteella koiran ajoajan sekä ominaisuuspisteiden keskiarvot. Lisäksi hän merkitsee arvostelukorttiinsa koiran ominaisuuksia koskevat lisätiedot, keskusteltuaan niistä palkintotuomarin kanssa.

Kun koepäivä koiran osalta on päättynyt ja arvostelukortit ovat valmiiksi täytetyt, tulee ryhmänjohtajan näyttää ne koiranohjaajalle.

Koepäivän päätyttyä ryhmänjohtaja luovuttaa arvostelukortit ylituomarille ja antaa suullisen selostuksen kokeen eri tilanteista ja niiden arvostusperusteista. Ryhmätuomarin, tuomarikokelaiden, tuomariharjoittelijoiden ja koiranohjaajan tulee olla paikalla.

Palkintotuomarin tulee tarkistaa osaltaan, että koirakohtaiseen pöytäkirjaan tehdyt merkinnät ovat oikein suoritettu ja varmentaa ne nimikirjoituksellaan.

1.4 Koiranohjaajaa koskevia ohjeita

Koiranohjaajan, jolla tarkoitetaan koiran omistajaa tai hänen edustajaansa, tulee noudattaa ylituomarin, ryhmänjohtajan ja palkintotuomarin hänelle antamia ohjeita. Koiralla on vain yksi nimetty ohjaaja koesuorituksen aikana.

Koiranohjaaja ei saa millään tavoin auttaa koiraansa eikä ilman palkintotuomarin lupaa puuttua koiransa työskentelyyn tai kytkeä koiraansa muulloin kuin keskeyttäessä kokeen. Koiran joutessa ilmeiseen vaaraan tulee koira kuitenkin viipymättä kytkeä ja ilmoittaa asiasta palkintotuomarille.

Koiranohjaajalla on oikeus esittää palkintotuomarille kohtuullisina pidettäviä toivomuksia esimerkiksi kulkusuunnasta tai liikkumisnopeudesta, mutta hän ei saa alituisilla toivomuksillaan eikä muutenkaan häiritä palkintotuomareiden toimintaa.

Jos koiranohjaaja ei noudata annettuja ohjeita, rikkoo sääntöjä, häiritsee palkintotuomareiden toimintaa tai esiintyy muuten hyvän tavan vastaisesti, ryhmänjohtaja voi keskeyttää koiran koettelon. Keskeyttämisestä on viipymättä ilmoitettava ylituomarille ja esitettävä perusteet tapahtuneelle.

Jos koiranohjaaja keskeyttää koiran koettelon, hänen on siitä heti ilmoitettava ryhmänjohtajalle tai ylituomarille.

Jos koiranohjaajan näkemys tapahtumien kulusta on erillinen kuin palkintotuomarilla, hän voi ilmaista käsityksensä maastossa palkintotuomareille ja keskuspaikalla kokeen ylituomarille.

Kokeen aikana koiranohjaajan ja palkintotuomareiden välillä tulee vallita hyvä ja luottamuksellinen yhteishenki.

1.5. Koiranohjaajan vastuu

Koiranohjaaja vastaa kaikista koiran aiheuttamista vahingoista.

2. Palkintotuomareiden toiminta kokeen eri tilanteissa

2.1. Toiminta haun aikana

Koiran päästämistä irti suoraan yöjäljelle on vältettävä, jotta haku kaikilta osin voidaan arvostella. Koira lasketaan irti toisessa erässä sellaisessa paikassa, ettei sama ajettava joudu toistamiseen koepäivän aikana ajettavaksi.

Ryhmänjohtaja päättää, missä vaiheessa ja miten palkintotuomarit hajaantuvat maastoon seuraamaan koiran hakua ja ajon saantia koira häiritsemättä.

Muun eläimen kuin jäniksen, ketun, metsäkauriin, japanin-, kuusi- ja valkohäntäpeuran hakua ei arvostella. Jos haku todetaan muun eläimen hauksi, koira kytketään. katso Kohtuuton häiriö 1.2.

Haun päättyessä muun kuin sallitun eläimen hakuun tai ajoon, arvostellaan ainoastaan se osa, mikä on ehditty todeta sallitun ajettavan hauksi.

Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan merkitään mitä eläimiä on ajettu.

Ryhmänjohtajalla on oikeus sulkea koira kokeesta, jos se haun aikana antaa ääntä niin runsaasti, ettei hän voi olla varma, onko kyseessä haku vai ajo.

2.2. Toiminta ajon aikana

Ajon alettua ryhmänjohtaja antaa sellaiset ohjeet ryhmän toiminnasta, että ajon kulkua ja koiran työskentelyä voidaan mahdollisimman hyvin seurata ja arvioida. Kauaskin loittonevaa ajoa tulee seurata sitkeästi.

Tuomareiden suunnitelmallisella liikehtimisellä ja taitavalla maastoon sijoittumisella pyritään siihen, että tuomareiden havainnot täydentävät toisiaan ja antavat oikean kuvan tapahtumien kulusta.

Palkintotuomarin tulee viipymättä selvittää, ajaako koira liikkeellä olevaa sallittua ajoeläintä vai jotain muuta eläintä vai haukkuuko se vanhoilla jäljillä tai tyhjää. Hänen on pyrittävä näkemään ajettava ja koira sekä tekemään havainnot niiden jäljistä.

Palkintotuomarin tulee selvittää koiran ajotapa, ajovarmuus, haukkuominaisuudet, hukka- ja estetyöskentelyn laatu sekä koiran ajon aikana esittämät muutkin ominaisuudet. Jos koira alkaa haukkua suppealla alueella, on sen työskentely aina heti tarkistettava.

Mikäli koiralla on hukka ja se alkaa hakea uutta ajoeläintä, arvostellaan haku kaikilta osin hausta annettujen ohjeiden mukaisesti. Uuden ajoeläimen hausta on kuitenkin oltava ehdottoman varma.

Jos ajopaikalla tapahtuu ajolöysoyshaukahtelua sitä ei saa sekoittaa koirassa mahdollisesti esiintyvään hakulöysoyteen.

Vaikka palkintotuomarin on pyrittävä mahdollisimman usein näkemään ajettava ja koira, hän ei saa liikehtimisellään tai sijoittumisellaan häiritä ajettavaa tai koira, Ajettavan

ollessa lähellä koeryhmän jäsenten on pysyttävä liikkumattomina ja heti poistuttava riittävän kauas sivuun ennen koiran tuloa, ettei koiran työskentely häiriinny. Ryhmän ei pidä asettua riistan juoksupaikoille eikä tarpeettomasti liikkua siellä, missä ajo toistuvasti kulkee, vaan heidän tulee sijoittua seuraamaan tilannetta sopivasta paikasta sivusta, jolloin tapahtumat voidaan arvioida paremmin.

Vaikka ajon aikana ei nähdä ajettavaa tai sen jälkiä, katsotaan koiran ajaneen jänistä, ellei palkintotuomareilla ole perusteltua syytä uskoa, että ajettava on ollut joku muu ajoeläin.

Mikäli koirassa todetaan ajolöysyyttä, mikä aina edellyttää näköhavaintoa, ei jatkossa kuultavia sujuvan ajon jälkeen kuuluvia yksittäisiä haukahduksia hyväksytä ajoksi ellei tuomarilla ole perusteltua syytä uskoa, että kyseessä on todellinen ajo.

2.3. Kelin määrittely

Keli katsotaan lumikeliksi, kun koemaastossa on lunta niin paljon, että riistan jälkiä pystyy vaivatta seuraamaan lähes yhtäjaksoisesti siellä, missä ajo tapahtuu. Kelin määrittää palkintotuomari. Erimielisyyksien syntyessä tai epäselvissä tapauksissa asian ratkaisee ylituomari.

3. Maastokortin täyttäminen

3.1. Yleisiä ohjeita

Palkintotuomarin tulee täyttää maastokortti huolellisesti. Tuomari täyttää koepäivän aikana kaksi maastokorttia, mikäli koiralle jää hakuaikaa käyttämättä ensimmäisen ajoerän päätyttyä.

Palkintotuomarin on merkittävä ennen erän alkua maastokorttiin koetta koskevat yleiset tiedot koepaikasta, -ajasta ja koiran omistajasta.

Erän ensimmäisen irtilaskun tapahduttua palkintotuomari merkitsee maastokorttiin minuuttiaikataulukon vasempaan reunaan kellonajan mukaiset tunnit.

Koiran arviointiin kuuluvat merkinnät tehdään suorituskohtaisesti heti, kun aihe on lopullisesti todettu tarvittaessa apusaraketta käyttäen. Tätä yleisohjetta noudattaen merkitään myös koiran irtilaskuajat, ajon alkaminen, ajettavan ja koiran näkemien ja kaikki muut kokeen kulkuun vaikuttaneet tapahtumat.

3.2. Ajon merkitseminen

Ajo merkitään maastokortin minuuttitaulukkoon niin, että sen laatu voidaan heti todeta:

sujuva ajo yhtenäisellä viivalla (-----)

katkonainen ajo katkoviivalla (- - - - -)

yksittäinen haukahdus pisteellä (--- ••• ---)

toisen tuomarin kortista siirretty sahaviivalla (vvvvvvvvv)

Yksittäisiä haukahduksia ei lasketa ajoaikaan ellei todeta koiran etenevän riistan pakojalkeä Palkintotuomarin tulee pyrkiä mahdollisimman suureen tarkkuuteen ajon kulkua minuuttiaikatauluun merkitessään. Minuuttitaulukkoon merkitään hukan syy, mikäli se on saatu selville, sekä muutkin ajoa koskevat havainnot kuten virheiden laatu ja tapahtumaaika, ajettavan ja koiran näkeminen tai koiran työskentely vaikeissa maasto- ja estekohdissa.

3.3. Ominaisuuksien ja lisätietojen arviointi

Erän päätyttyä ominaisuuksista annetaan numeroarvostelu ja merkitään lisätiedot. Numeroarvostelua tehtäessä otetaan huomioon suorituskohtaiset, apusarakkeeseen tehdyt merkinnät.

Ominaisuuksien arviointi

Ominaisuuksien arviointia varten on annettu yleisohjeet, joita palkintotuomarin tulee noudattaa.

Kukin palkintotuomari merkitsee ominaisuuspisteet täysillä numeroilla.

Ryhmän pisteiksi tulee tuomareiden antamien numeroiden keskiarvo.

Lisätietojen arviointi

Lisätietojen arviointia varten on kohdassa 5 annettu yleisohjeita, joita palkintotuomarin tulee noudattaa lisätietoja antaessaan. Kukin palkintotuomari merkitsee lisätiedot täysillä numeroilla. Ryhmän pisteiksi tulee annettujen pisteiden keskiarvo.

4. Koiran ominaisuuksien arviointi

4.1. Yleistä

Koiran eri ominaisuuksien arvostelu suoritetaan eräkohtaisesti kokonaisin numeroin, siten että ansiopisteitä tuottavien ominaisuuksien kohdalla arvostellaan harkinnan mukaan suoritus seuraavasti:

hylätty	0	(haku-, ajolöyisyys tai puuttuva metsästysinto)
heikko	1	/tai 1 tai 2
välttävä	2	/tai 3 tai 4
tyydyttävä	3	/tai 5 tai 6
hyvä	4	/tai 7 tai 8
kiitettävä	5	/tai 9 tai 10

Mikäli jotain ominaisuutta ei pystytä arvostelemaan, merkitään arvostelusarakkeeseen viiva.

4.2. Haku

Haun tehokkuus 0-10 pistettä

Hakua arvosteltaessa arvioidaan koiran kyky:

- 1 löytää yöjälki
2. yöjälkityön tehokkuus
3. koiran kyky löytää ajettava jäljettömässä maastossa.

Nopeaa riistan jalkeille saantia on yleensä pidettävä tehokkaana haun merkinä.

Mikäli hakusuoritusta ei kyetä seuraamaan arvioidaan haku koiran käyttämän hakuajan ja sen etäisyyden perusteella, josta ajo alkaa. Koiran laskemista suoraan yöjäljelle on vältettävä, jotta haku voidaan arvostella kaikilta osin.

Hakulöyisyyttä koira osoittaa antaessaan ääntä yöjäljellä tai ilman yöjälkeä ennen kuin ajettava on lähtenyt liikkeelle. Hakulöyisyyttä arvosteltaessa otetaan huomioon äänenannon runsaus ja aika.

Yöjälkityöskentely 0–5 pistettä

Jäljettömän maaston haku pyritään arvostelemaan aina. Arvioidaan koiran tehokkuus löytää maastosta yöjäljet.

- Hyvää: Määrätietoisuus ja tarmokkuus, nopea yöjäljen löytäminen, järkevyys, koira liikkuu ripeästi, sopivan laajasti ja itsenäisesti. (5-3).
- Huonoa: Lähihakuisuus, hidas, puurtava tai hosuva työskentely, ei hae itsenäisesti tai koira on laskettu yöjäljelle, (2-0)

Mikäli ajoa ei synny arvostellaan vain haku ilman yöjälkeä, työskentely yöjäljellä, hakulöysyyden laatu ja aika sekä puutteellinen metsästysinto haun aikana (muihin kohtiin merkitään viiva).

4.3 Haukku

Haukkua arvosteltaessa arvioidaan sen kuuluvuus, ajettavan ja koiran välistä etäisyyttä ilmaiseva kertovuus, moniäänisyys, sointuvuus, äänenannon tiheys sekä sukupuolileima.

Kuuluvuus 0 – 10 pistettä

Arvostelussa on otettava huomioon kuuluvuus olosuhteet sekä etäisyys, jolta arvio tehdään.

- Hyvää: Hyvä kuuluvuus. (10-5)
- Huonoa: Huono kuuluvuus (4-0)

Muut ominaisuudet 0-5 pistettä

- Hyvää: Kertovuus, sointuvuus, selvä sukupuolileima, moniäänisyys. (5-3)
- Huonoa: Kertomattomuus tai väärin kertova, harvahaukkuisuus, yksitoikkoisuus, virheellinen sukupuolileima. (2-0)

4.4. Ajo

Arvostellaan aina, kun ajo on syntynyt. Arvioidaan koiran metsästyskelpoisuutta ajossa, koiran kykyä sujuvaan ajoon esteistä ja ajettavan eksytysyrityksistä huolimatta.

Ajolöysyyttä koira osoittaa haukkuessaan jo ajatulle jäljelle, takajälkeen tai ilman jälkeä tai normaaleissa olosuhteissa yli 20 minuuttia vanhalle jäljelle, jota se ei varmasti pysty seuraamaan.

Takajälkeen ajoa on, kun koira etenee haukkuen liikkeellä olevan riistan ajamattomia jälkiä väärään suuntaan.

Ajolöysyyden ja takajälkeen ajon toteaminen edellyttää aina näköhavaintoa.

Jos koira on niin löysä, ettei palkintotuomari voi saada selville, milloin koira ajaa riistaa ja milloin haukkuu tyhjää, se suljetaan kokeesta.

Ajovarmuus 0-10 pistettä

- Hyvää: Nopea ja järkevä estetyöskentely, tehokas hukkatyöskentely. (10-5)
- Huonoa: Tehoton tai liian laaja-alainen hukka- tai estetyöskentely. (4-0)

Etenevyys ja yhteys ajettavaan 0-5 pistettä

Ajon on oltava riittävän nopea ja sujuva.

- Hyvää: Sopiva vauhti, etäisyys ajettavaan useimmiten alle 5 minuuttia. (5-3)
- Huonoa: Liian hidas tai hosuva, katkonainen ajotapa, etäisyys ajettavaan enimmäkseen yli 10 minuuttia. (2-0)

4.5 Yhteistyökyky 0-5 pistettä

4.6 Metsästysinto 0-10 pistettä

Koiran tulee hakea riittävän itsenäisesti ja tarmokkaasti, sitkeä ajotyöskentely ja hukan selvittely ovat koiran tärkeimpiä ominaisuuksia.

Koiran rauhallista ja määrätietoista liikkumista ei saa tulkita metsästysinnon puuttumiseksi. Metsästysintoa arvosteltaessa pitää ottaa huomioon sää- ja keliolosuhteet. Koiran metsästysintona on puutteellinen, jos koira on haluton työskentelemään haun ajon tai hukan selvittelyn aikana, eikä koiran käyttäytymiselle löydy selvää syytä. Erityisen vaikeissa olosuhteissa arvostellaan virhe lievemmin. Puutteellista metsästysintona ei ole, jos koira, joka ajon katkettua, hukan synnyttyä tai yöjäljellä ottaa yhteyttä ohjaajaansa, mutta palaa heti jatkamaan työskentelyään. Koiran kieltäytyessä työskentelemästä se suljetaan.

5. Lisätiedot

Vain todettua arvioidaan. Numeroiden on oltava oikeassa suhteessa annettuihin ominaisuuspisteisiin. Palkintotuomarit tekevät arvioinnin erikseen seuraavaa pääsääntöä noudattaen, ellei jäljempänä ole toisin määritelty:

- 5 = erittäin hyvä (t)
- 4 = hyvä (t)
- 3 = tyydyttävä (t)
- 2 = välttävä (t)
- 1 = huono (t)

Olosuhteet

11. Paljas maa
12. Lumikeli, lumikerroksen paksuus sentteinä (cm)
13. Kohtalainen tai kova tuuli
14. Kuiva keli
15. Kosteaa keli
16. Kohtalainen tai kova sade
17. Lämpötila, astelukku merkitään
18. Maasto

- 5 = esteetön maasto ja/tai runsas riistakanta
- 4 = hyvä maasto, vähän esteitä ja/tai hyvä riistakanta
- 3 = tyydyttävä maasto, jonkin verran esteitä, kohtalainen riistakanta
- 2 = välttävä maasto, esteitä ja/tai vähäinen riistakanta
- 1 = heikko maasto, runsaasti esteitä ja/tai niukka riistakanta

Olosuhteet merkitään muuten rastittamalla, mutta lumikerroksen paksuus ja lämpötila numeroilla.

Haku

20. Haun laajuus ilman yöjälkeä
Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen mikä on hyvä tai huono.

- 5 = erittäin laajahakuinen, ei pidä yhteyttä
- 4 = laajahakuinen
- 3 = keskinkertainen, normaali hakulaajuus
- 2 = hakee ryhmän läheltä
- 1 = ei hae itsenäisesti

21. Herättelyjen määrä

Merkitään mikäli koirassa on todettu hakulöysyyttä, mutta se on niin lievää, ettei se vaikuta ominaisuuspisteissä.

5 = 10-9 yksittäistä haukahdusta

4 = 8-7 yksittäistä haukahdusta

3 = 6-5 yksittäistä haukahdusta

2 = 4-3 yksittäistä haukahdusta

1 = 2-1 yksittäistä haukahdusta

Haukun ominaisuudet

30. Kuuluvuus

5 = erittäin hyvin kuuluva

4 = hyvin kuuluva

3 = kuuluva

2 = heikosti kuuluva

1 = erittäin heikosti kuuluva

31. Äänien määrä

5 = täysin moniääninen

4 = enimmäkseen moniääninen

3 = kaksiääninen

2 = enimmäkseen yksiääninen

1 = yksiääninen

32. Tiheys

5 = tiheä, lähes tauoton

4 = tiheä

3 = keskinkertainen

2 = harva

1 = hyvin harva

33. Kertovuus

5 = erittäin hyvin kertova

4 = hyvin kertova

3 = kertova

2 = huonosti kertova

1 = kertomaton tai väärin kertova

34. Sukupuolileima

5 = täysin selvä

4 = selvä

3 = epäselvä

2 = virheellinen

1 = täysin virheellinen

Ajotapa

40. Nopeus

Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava, ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono.

5 = erittäin nopea

4 = nopea

- 3 = keskinkertainen, normaali
- 2 = hidas
- 1 = erittäin hidas

41. Vainuamistapa

Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava, ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono.

- 5 = täysin ilmapainuinen
- 4 = enimmäkseen ilmapainuinen
- 3 = vaihteleva
- 2 = enimmäkseen jälkitarkka
- 1 = täysin jälkitarkka

42. Havainnot herkkyydestä

Arvioinnin tulee olla enemmän ominaisuutta kuvaava, ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono.

Suurin havaittu etäisyys ajettavaan haukkuen tapahtuvassa ajossa.

- 5 = yli 20 minuuttia
- 4 = 15-20 minuuttia
- 3 = 10-15 minuuttia
- 2 = 5-10 minuuttia
- 1 = alle 5 minuuttia

43. Ajettava havaittu

Merkitään havaintojen lukumäärä erän aikana.

44. Tietyöskentely

- 5 = erinomainen taito ajaa tiellä ja hyvä tiehukkien selvittelykyky
- 4 = pystyy ajamaan liikennöidyllä tiellä
- 3 = selvittää tiehukat
- 2 = ajo päättyy liikennöityyn tiehen
- 1 = ajo päättyy vähäiseenkin tiehen

Muut ominaisuudet

50. Muiden eläinten ajo

- 5 = ei kiinnosta lainkaan
- 4 = karkottaa ja seuraa jonkin matkaa, tulee itse pois
- 3 = ajaa, tulee kutsumalla pois
- 2 = ajaa, eikä saada kutsumalla pois
- 1 = ottaa ajon kylmenneeltä jäljeltä, ajaa kiinteästi eikä tule kutsumalla pois

Maastokorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan merkitään mistä eläimestä oli kysymys.

51. Hallittavuus

- 5 = tulee ajosta kutsumalla näkymättömistä
- 4 = tulee hukalta tai yöjäljeltä kutsumalla näkymättömistä
- 3 = tulee kutsumalla ollessaan ohjaajan lähietäisyydellä
- 2 = ei tule kutsumalla
- 1 = ei antaudu kiinni

52. Suurpeto- tai petolintuhavainto

5 = susi

4 = karhu

3 = ilves

2 = kanahaukka

1 = muut, laji merkitään maastokorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan

Liite 1

SKL-FKK:N YLEINEN JÄÄVIYSSÄÄNTÖ KOSKIEN NÄYTTELYITÄ, KOKEITA JA KILPAILUJA Voimassa 1.1.1999 alkaen

KOKEEN YLITUOMARI

Tuomari ei saa toimia siinä kokeessa nimettynä (johtavana) ylituomarina, johon osallistuu hänen omistamansa koira tai sopimuksen perusteella hänen hallitsemansa koira. Myöskään nimetyn (johtavan) ylituomarin kanssa samassa ruokakunnassa asuvan henkilön omistama tai sopimuksen perusteella hallitsema koira ei saa osallistua siihen kokeeseen, jossa kyseinen ylituomari arvostelee.

PALKINTO- JA ARVOSTELUTUOMARIT

Koiraa arvostelevan tuomarin koira ei saa kilpailla siinä luokassa, jota hän on arvostelemassa.

Koiraa arvosteleva tuomari/ulkomuototuomari on jäävi tehtävänsä jos hän on:

- koiran ohjaaja/esittäjä
  - koiran omistaja
  - koiran kasvattaja
  - sopimuksen perusteella koiran haltija;
  - tai edellä mainittujen henkilöiden perheenjäsen.
-
- Vanhemmat, aviopuolisot, lapset ja sisarukset katsotaan perheenjäseniksi, vaikka he asuisivat eri osoitteissa.
  - Kasvattajan sisarukset tulkitaan perheenjäseniksi vain, mikäli he asuvat samassa osoitteessa kasvattajan kanssa.
  - Ns. avoliitossa ja vastaavasti yhdessä asuvat henkilöt rinnastetaan aviopuolisoihin.
  - Palveluskoirakokeissa kasvattajan jääviyssääntö koskee vain johtavaa ylituomaria.

TOIMITSIJAT

Kehätoimitsijan omistama tai sopimuksen perusteella hänen hallitsemansa koira ei saa kilpailla siinä kehässä, jossa kehätoimitsija työskentelee.

SKL-FKK:n hallituksella on oikeus perustellusta syyistä myöntää erikoisvapaus tästä säännöstä

SKL-FKK:N YLEINEN KOKEIDEN JA KILPAILUJEN AJANKOHDAN SIIRTO TAI PERUUTTAMINEN Voimassa 1.1.1999 alkaen

Kokeet ja kilpailut on anottava voimassaolevien määräaikaisilmoitusten mukaisesti. Hyväksytty koe/kilpailu tulee järjestää myönnettynä ajankohtana ja vain poikkeustapauksissa se voidaan siirtää tai peruuttaa.

1. Kokeen ajankohdan siirto

Kokeen siirto koskee aina koko koetta, palveluskoirakokeissa myös koelajia tai koelajin tiettyä luokkaa sekä kaikkia siihen ilmoittautuneita koirakoita.

Päätös siirrosta tulee tehdä ennen kokeen alkamista.

Kokeen siirtämisestä ja sen uudesta ajankohdasta päättävät ylituomari ja koetoimikunnan puheenjohtaja tai kokeesta vastaava toimitsija yhteisellä päätöksellä. Mikäli toinen näistä on koepäivänä estynyt, toinen tekee päätöksen yksin.

Koe voidaan siirtää vain yhden kerran ja uuden ajankohdan tulee olla samalla koekaudella, muita vastaavalle ajankohdalle myönnettyjä kokeita häiritsemättä. Siirron takia peruuttaneiden tilalle voidaan osallistujamäärää täydentää.

Koe voidaan siirtää vain seuraavilla perusteilla:

- sääolosuhteet ovat koirille kohtuuttoman epäedulliset tai koiria vahingoittavat
- järjestäjästä riippumaton koalueen peruutus tai käytön este
- koetta ei voi järjestää sääntöjen edellyttämällä tavalla
- tuomarin äkillinen, ylivoimainen este, mikäli sijaista ei kohtuudella saada hankittua; esimerkiksi sairaus, onnettomuus, kuolema tms.
- muun, ko. lajin säännössä/koeohjeessa mainitun syyn vuoksi

Siirto on aina välittömästi ilmoitettava kirjallisesti koeluvan myöntäneelle kennelpiirille tai liitolle voimassa olevia määräaikaisilmoituksia noudattaen. Siirretystä kokeesta siirtosyineen on aina mainittava kokeen koepöytäkirjassa.

Jos koirakko ei osallistu siirrettyyn kokeeseen ilmoittautumismaksu palautetaan, mikäli lajin koeohjeissa ei toisin määrätä.

2. Kokeen peruutus

Kokeen peruutus koskee aina koko koetta, palveluskoira kokeissa myös koelajia tai koelajin tiettyä luokkaa sekä kaikkia siihen ilmoittautuneita koirakoita.

Päätös peruutuksesta tulee tehdä ennen kokeen alkamista. Päätöksen tekevät ylituomari ja koetoimikunnan puheenjohtaja tai kokeesta vastaava toimitsija yhteisellä päätöksellä. Mikäli toinen näistä on koepäivänä estynyt, paikalla oleva tekee päätöksen yksin.

Koe voidaan peruuttaa vain seuraavilla perusteilla:

- kokeen siirtämiseen oikeuttava peruste (kts. kohta kokeen siirtäminen)
- muu, ko. lajin säännöissä/koeohjeissa mainittu hyväksyttävä syy kokeen peruuttamiselle

Peruutettu koe on peruutussyineen ilmoitettava koepöytäkirjalla täyttöohjeen mukaisesti voimassa olevia määräaikaisilmoituksia noudattaen kokeen myöntäjälle.

Jos koe joudutaan peruuttamaan ilmoittautumismaksu palautetaan, mikäli lajin koeohjeissa ei toisin määrätä.

SKL-FKK:N MUUTOKSENHAKU Voimassa 25.5.2001 alkaen

A. YLEINEN VALITUSMENETTELY

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

Erimielisyydet

Kokeissa ja kilpailuissa syntyneistä erimielisyyksistä on ennen kokeen päättymistä ilmoitettava ylituomarille, jonka on asiaan perehdyttyään pyrittävä saamaan asia heti ratkaistuksi. Koe ja kilpailu katsotaan päättyneeksi vuorokautena, jona tulokset julkaistaan.

Näyttelyissä syntyneistä erimielisyyksistä on ilmoitettava järjestävän näyttelytoimikunnan jäsenelle, jonka on asiaan perehdyttyään pyrittävä saamaan erimielisyys heti ratkaistuksi.

Erimielisyydestä ilmoittamatta jättäminen näyttelyn, kokeen tai kilpailun aikana aiheuttaa valitusoikeuden menetyksen.

Kokeiden osalta ylituomarin ja näyttelyiden osalta näyttelytoimikunnan jäsenen on kysyttäessä esitettävä valitusmenettelykäytäntö valittajalle.

Valitusaika ja valitusmaksu

Ylituomarin tai näyttelytoimikunnan jäsenen päätökseen tyytymättömän asianosaisen on tehtävä valitus kirjallisesti koe-, kilpailu- tai näyttelytoimikunnalle seitsemän (7) päivän kuluessa valitukseen johtaneesta tapahtumasta. Asianosaiseksi katsotaan henkilö, jonka etua päätös koskee.

Valitukseen liittyvä valitusmaksu on suuruudeltaan kaksi (2) kertaa osanottomaksu tai näyttelyjä koskevissa valituksissa kaksi (2) kertaa halvin normaalihintainen ilmoittautumismaksu. Valitusmaksu on maksettava todistettavasti koe-, kilpailu tai näyttelytoimikunnalle ennen valitusajan loppumista.

Valitusmaksu maksetaan takaisin, kun valitus on lopullisesti ratkaistu ja valitus on katsottu aiheelliseksi. Valitusmaksu ei koske toimikuntaa eikä toimikunnan edustajaa.

Koe-, kilpailu- tai näyttelytoimikunnan on ratkaistava valitus kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa valituksen saapumisesta. Päätös on toimitettava valittajalle kirjatussa kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla.

Jatkovalitukset

Koe-, kilpailu- tai näyttelytoimikunnan päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa päätöksestä näyttelyn, kokeen tai kilpailun myöntäneelle tai sitä puoltaneelle kennelpiirille, palveluskoirakokeiden osalta Suomen Palveluskoiraliitolle, vinttikoirakokeiden osalta Suomen Vinttikoiraliitolle seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Rotuyhdistysten erikoisnäyttelyiden osalta valitetaan Kennelliiton hallitukselle.

Kennelpiirin, Palveluskoiraliiton ja Vinttikoiraliiton on ratkaistava asia kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa ja päätös on annettava tiedoksi valittajalle kirjatussa kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla. Päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan Suomen Kennelliiton hallitukselle.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka yleistä valitusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

B. OIKAISUVAATIMUSMENETTELY

Mikäli näyttelyssä, käyttökokeessa tai kilpailussa havaitaan sääntöjen vastainen virhe, siitä on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus valitusaikojen jälkeenkin.

Oikaisuvaatimus osoitetaan SKL:n hallitukselle.

Se on tehtävä yhden (1) vuoden kuluessa näyttelyn, kokeen tai kilpailun pitämisestä ja lähetetään tiedoksi luvan myöntäjälle.

Koiranomistajan tulee noudattaa yleistä valitusmenettelyä.

Oikaisuvaatimuksen tekee rotujärjestö, näyttelytoimikunta, asianomaisen kokeen ylituomari tai kennelpiiri valvontavelvoitteensa perusteella.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka oikaisuvaatimusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

MÄÄRÄAIKAISILMOITUKSET

Hyväksytty SKL-FKK:n valtuustossa 8.5.1997 Voimassa alkaen 1.1.1998

B. KOETOIMINTA

1. SKL-FKK:LTA ANOTTAVAT KOKEET

1.1. KOTIMAISTEN ROTUJEN VALTAKUNNALLISET OTTELUT

Kotimaisten rotujen valtakunnalliset ottelut ja niiden valintakokeet anotaan otteluiden ja niiden valintakokeiden sääntöjen mukaisesti. Anomusten käsittelyaikataulu on seuraava:

OTTELUT JA VALINTAKOKEET	ANOMUS KENNEL- PIIRILLÄ VIIMEISTÄÄN 31.12.	ANOMUS ROTU- JÄRJESTÖLLÄ VIIMEISTÄÄN 31.1.	ANOMUS KENNEL- LIITTOSSA VIIMEISTÄÄN 30.4.
-------------------------------------	---	---	---

Kilpa-,Haukku- ja Hirvenhaukut-ottelu ovat SKL-FKK:n otteluita, joissa järjestelyvastuu on kennelpiireillä. Suomen Ajokoirajärjestö ja Suomen Pystykorvajärjestö ovat laatineet valtakunnallisten otteluiden ja niiden valintakokeiden järjestämismuorottelun ja vastaavat rotukohtaisesti säädetystä toteutuksesta sekä tiedottavat siitä ennen anomisajan loppumista järjestämismuorottelussa olevalle kennelpiirille. Muorottelulista on lopussa erillisenä liitteenä.

1.2. MUUT SM-KOKEET JA MAAOTTELUT

KOKEEN PITOAIKA	ANOMUS KENNELPIIRILLÄ VIIMEISTÄÄN	ANOMUS ROTUJÄRJ. VIIMEISTÄÄN	ANOMUS SKL-FKK:SSA VIIMEISTÄÄN
1.1.-30.4. .	30.4.	30.5.	30.9.
1.5.-31.7.	31.8.	30.9.	31.1.
1.8.-31.12.	31.12.	31.1.	30.4.

Tämä on yleisohje. Näin menetellään, ellei SKL-FKK:n hyväksymä ko. kilpailun sääntö toisin määrää. Asianomaisen rotujärjestön tulee tiedottaa tapahtumasta ennen anomisajan päättymistä sille kennelpiirille, jonka alueella koe tai ottelu on suunniteltu järjestettäväksi.

1.3. KANSAINVÄLISET KOKEET

Kansainväliset kokeet anotaan kohdan 1.2 mukaisesti, mutta kuitenkin viimeistään 6 kk ennen kokeen pitoa. Luvan myöntää FCI.

Suomen Palveluskoiraliitto toimittaa seuraavan vuoden kansainväliset vetokoeanomukset Kennelliittoon 30.4. mennessä edellisenä vuonna ja muut seuraavan vuoden kansainväliset koeanomukset Kennelliittoon 30.9. mennessä edellisenä vuonna.

2. KENNELPIIREILTÄ ANOTTAVAT KOKEET

Muut kuin kohdassa 1. mainitut kokeet.

Kokeet anotaan siltä kennelpiiriltä, jonka alueella kokeet pidetään. Kennelpiirit ovat velvollisia toimittamaan ilmoituksen hyväksymistään kokeista SKL-FKK:lle.

KOKEEN PITOAIKA	ANOMUS KENNELPIIRILLÄ VIIMEISTÄÄN	ILMOITUS SKL-FKK:SSA VIIMEISTÄÄN
1.1.-30.4.	30.8.	30.9.
1.5.-31.7.	31.12.	31.1.
1.8.-31.12.	31.3.	30.4.

8. KOEANOMUSTEN LÄHETTÄMINEN

Koeanomukset lähetetään sille kennelpiirille, jonka alueella kokeet järjestetään. Palveluskoiraliitolle ja Vinttikoiraliitolle lähetetään niiden hyväksyttäväksi kuuluvat koeanomukset.

Hyväksytyt kokeet ilmoitetaan Koiramme - Våra hundar lehdessä. Kokeet, joita ei ole hyväksytyt tai joihin on tehty muutoksia, ilmoitetaan kokeen anojalle hyvissä ajoin.

9. KOEPÖYTÄKIRJAT

Järjestävä yhdistys lähettää tarkastetut tulokset ja koepöytäkirjat sille kennelpiirille, jonka alueella kokeet on järjestetty viikon kuluessa kokeen päättymisestä. Kennelpiiri lähettää tulokset kahden viikon kuluessa SKL-FKK:lle. Vastaavasti toimitaan kun tulokset lähetetään Palveluskoiraliitolle ja Vinttikoiraliitolle.

C. ANOMUKSET KURSSI- JA KOULUTUSTILAISUUKSISTA

Kurssianomukset käsittelee kennelpiiri. Myöntämistään kursseista kennelpiiri lähettää tiedon SKL-FKK:lle. Kennelpiirin ja rotujärjestön kursseista anomukset lähetetään SKL-FKK:lle vähintään kolme kuukautta ennen kurssin alkamista. Anomusten tulee olla kennelpiirillä vähintään neljä kuukautta ennen kurssin alkua.

Rotujärjestö lähettää ilmoituksen järjestämistään kursseista sille kennelpiirille jonka alueella kurssi järjestetään. Yhdistykset voivat edellä mainituista määräajoista poiketen järjestää yksinomaan omille jäsenilleen tarkoitettua koulutusta tarpeen mukaan.

G. MÄÄRÄYKSISTÄ POIKKEAMINEN

Kennelliiton hallitus voi erityisistä syistä poiketa tämän säännön määräyksistä.

MÄYRÄKOIRIEN AJOKOKEEN MAASTOKORTIN TÄYTTÖOHJE

1. Käytä kortin täyttämiseen lyijykynää. Tee merkinnät selvästi ja täsmällisesti. Muista, että hyvin ja huolella täytetty kortti antaa selkeän käsityksen koe-erän tapahtumista. Mikäli haluat muuttaa tekemiäsi merkintöjä, älä hankaa, viivaa entinen merkintäsi yli ja tee viereen uusi merkintä.
2. Merkitse ennen erän alkua korttiin; koepäivää, maastoa, koiraa, omistajaa sekä erää koskevat tiedot.
3. Tee lisätietojen olosuhdemerkinnät erän päättymisen jälkeen. Arvioidaan olosuhteet erän aikana keskimäärin.
4. Merkitse hakutaulukon vasempaan reunaan irtilaskuajan mukaiset täydet tunnit.
5. Merkitse ensimmäisessä erässä käyttämättä jäänyt haku aika.
6. Merkitse hakutaulukkoon koiran irtilasku aika, havainnot koirasta, mahdollinen yöjäljen löytyminen, havainnot muista eläimistä sekä mahdolliset häiriötekijät. Käytä tarvittaessa huomautussarakkeita.
7. Mahdollinen koiran kytkemisen jälkeinen uusi haku sekä kohtuuttoman häiriön jälkeinen haku merkitään kellonajan mukaisesti myös hakutaulukkoon. Mikäli hakutaulukon tai ajotaulukon minuuttiviivasto ei riitä, käytä apuna ylimääräistä arvostelukorttia.
8. Hakuajan pituuden määrittelyn helpottamiseksi voit käyttää laskutoimituksiin hakutaulukon oikeassa reunassa olevia rivien mukaisia apuviivoja. Käytetty haku aika, sekä käyttämättä jäänyt haku aika merkitään omiin sarakkeisiinsa.
9. Mikäli totesit koirassa olevan haku- tai ajolöysoyhtä merkitse ao. sarakkeeseen todettu aika minuutteina.
10. Merkitse ajon alkamisaika selvästi haku- ja ajotaulukkoon, jonka jälkeen voit laskea siihen asti käytetyn hakuajan. Merkitse ajotaulukon vasempaan reunaan ajon alkamista vastaavat täydet tunnit.
11. Ajo merkitään:

sujuva ajo yhtenäisellä viivalla	(-----)
katkonainen ajo katkoviivalla	(- - - - -)
yksittäinen haukahdus pisteellä	(--- ••• ---)
toisen tuomarin kortista siirretty saha viivalla	(vvvvvvvvv)

Merkintöjen tulee olla mahdollisimman hyvin ajotapahtumaa kuvaava.
Merkitse kaikki ajoa koskevat havainnot ajotaulukkoon. Käytä tarvittaessa huomautuskohtia. Laske

ajoajat rivikohtaisesti, jonka jälkeen rivit lasketaan yhteen.

12. Arvioi ja merkitse ominaisuuspisteet koko koe-erä huomioiden. Ryhmätuomarin kortti on yhteenvetokortti, joten siihen lasketaan ominaisuuspisteistä keskiarvot. Palkintotuomarin kortista siirretty ajoaika, jota ryhmätuomari ei ole kuullut merkitään sahaviivalla. Siirretty ajoaika lasketaan oikealla olevaan sarakkeeseen.
13. Merkitse lisätiedot käyttäen numeroita 5 - 1, lukuun ottamatta olosuhteista annettavia lisätietoja, jotka rastitetaan. Neuvottele lisätietomerkinnöistä palkintotuomaritoverisi kanssa ennen niiden merkitsemistä. Merkitse vain ne lisätiedot, jotka olet voinut varmasti määrittellä. Mikäli toimit ryhmätuomarina merkitse rasti ao. ruutuun.
14. Lopuksi tarkista tekemäsi merkinnät ja muista allekirjoitus.

MÄYRÄKOIRIEN AJOKOKEIDEN KOIRAKOHTAISEN KOE PÖYTÄKIRJAN TÄYTTÖOHJE

1. Käytä teräväkärkistä kynää. Huomaa, että merkintöjen on oltava luettavia myös pöytäkirjan alimmassa kopiassa.
2. Kirjoita tekstaamalla ja selvästi.
3. Täytä pöytäkirja täydellisesti. Koiraan koskevat tiedot saat koiran rekisterikirjasta, joka on oltava aina kokeessa mukana. Varsinaiset koetiedot kirjataan ylituomarin hyväksymästä ryhmänjohtajan maastokortista.
4. Muista, että koepöytäkirjan tiedot kiinnostavat koiranomistajia. Täyttämäsi pöytäkirja välittää tiedot koiran suorituksesta muille koiraharrastajille sekä jalostustoimikunnan käyttöön. Ole siis huolellinen.
5. Mikäli olet tehnyt virheellisen merkinnän pöytäkirjaan, niin yliviiva se ja tee viereen selvästi luettava uusi merkintä. Älä suttaa.
6. Merkitse koiran rotukoodi.
7. Merkitse kennelpiiri ja kennelpiirin numero.
8. Käytä keskuspaikan nimenä kuntaa johon koe on myönnetty.
9. Kirjoita koeaika niinkuin se on myönnetty. (esim. 9.-22.9.2002)
10. Kirjoita koiran nimi niinkuin se on rekisterikirjassa, ilman titteleitä.
11. Merkitse rekisterinumerot täydellisenä ja ehdottomasti oikein.
12. Koiranomistajan nimi ja kotikunta. (ei postitoimipaikan nimeä).
13. Rokotustodistuksen ja tunnistusmerkinnän tarkistamisesta (hyväksymisestä) merkintä ao. kohtaan.
14. Yksittäisistä erää koskevista huomautuksista merkitään aina erän numero pöytäkirjan kohtaan huomautukset.
15. Koko koetta koskevat huomautukset (esim. keskeyttäminen) merkitään niinikään kohtaan huomautukset.
16. Kirjoita huomautukset kohtaan tulevat tekstit mahdollisimman lyhyesti, mutta selkeästi.
17. Ominaisuuspisteiden keskiarvot ja ajoajan pisteiden yhteissumma lasketaan vain silloin, kun koesuoritus viedään loppuun tai keskeytetään.

18. Jos koira suljetaan tai koiran ohjaaja keskeyttää koesuorituksen tulosta ei lasketa. Loppupisteiden kohtaan tulee viiva.
19. Palkintosijaa merkittäessä käytetään numeroa (esim. MÄAJ 1). Viivaa käytetään, kun koiran ohjaaja keskeyttää tai koira suljetaan (esim. MÄAJ -).
20. Keli merkitään aina.
21. Koelaji merkitään numerolla; 1 = yksipäiväinen ; 2 = monipäiväinen.
22. Kohtaan sijoitus merkitään koiran saavuttama sijoitus / osallistuneiden koirien määrä. Keskeyttäneelle ja suljetulle koiralle ei sijoitusta merkitä, vaan käytetään viivaa (esim. - / 5)
23. Palkintotuomarikortin (K) ja tehtävään riittävän jäsenyyden (J) tarkistus merkitään ympyrällä.
24. Palkintotuomarien allekirjoitukset ja nimen selvennykset.
25. Ylituomarin merkinnät vahvistaa merkinnät oikeiksi.

Liite 7

KOEPÖYTÄKIRJAN TÄYTTÖOHJE

Kaikki koepöytäkirjat lähetetään kennelpiirille tai sen nimeämälle tarkastajalle tarkastettavaksi, ei järjestäjän kappaletta. Tarkistettuaan pöytäkirjat kennelpiiri toimittaa ne edelleen SKL-FKK:lle ja kokeeseen osallistuneille rotujärjestöille

Pöytäkirjan tarkastuksessa havaitut tekniset virheet tulee ilmoittaa ylituomarille ja kilpailijalle.

Koirakohtaiset arvostelupöytäkirjat seuraavat ATK-pöytäkirjoja sekä rotujärjestölle että SKL-FKK:lle.

SKL:n sääntöjen mukaan koepöytäkirjat lähetetään kennelpiirille viikon kuluessa kokeen päättymisestä ja kennelpiiri lähettää edelleen pöytäkirjat jakelun mukaisesti kahden (2) viikon kuluessa SKL-FKK:lle ja rotujärjestöille.

Mikäli kokeeseen osallistuu useamman kun yhden rotujärjestön alaisia koiria, on jokaisen rotujärjestön saatava jäljennös koepöytäkirjasta.

Kaikki Toko- ja Agilitypöytäkirjat lähetetään kennelpiirin kautta SKL-FKK:n tulososastolle.

HUOM! Palveluskoirakokeiden tulokset lähetetään Suomen Palveluskoiraliitolle ja vinttikoirakokeiden tulokset Suomen Vinttikoiraliitolle, jotka toimittavat ne edelleen SKL-FKK:lle.

Tässä täyttöohjeessa mainittuja asioita koskeviin kysymyksiin vastaa SKL:n tulososasto.

Täydellisen rotukoodiluettelo on tilattavissa SKL-FKK:n toimistosta.

KOEPÖYTÄKIRJALOMAKKEEN TÄYTTÄMINEN

Koepöytäkirjalomake täytetään seuraavasti:

- kokeen järjestäjä, paikka ja aika omiin sarakkeisiinsa
- kokeen luonne merkitään rastilla
- sää ja keli niille varatulle paikalle. Ellei ko. seikalla ole merkitystä kokeelle, jätetään ne täyttämättä
- koemuoto = koekoodi kunkin sivun tulossarakkeeseen
- koepöytäkirjaan merkitään koiranomistajan **kotikunta** ei hänen kotipaikkaansa
- lisätietoja (ylituomarin kertomus) voidaan kirjoittaa liitteelle, jos niille varattu tila ei riitä
- rotukoodi, sekä koiran nimi täydellisenä mahdollisine kennelnimineen, ilman titteleitä
- rekisterinumero ehdottomasti oikein
- tulos ja pisteet, ellei jossain koelajissa anneta pisteitä, jätetään ko. kohta täyttämättä, ja mikäli koira ko. kokeessa saavuttaa vain yhden tuloksen jätetään toinen sarake tyhjäksi
- tulokset merkitään luokittain
- käytetään vain arabialaisia numeroita
- ylituomarin nimen lisäksi tulee merkitä hänen tuomarinumeroinsa = SKL-FKK:n

- jäsennumero
- kokeissa, joissa on useampi arvostelutuomari tulee koiran koetuloksesta vastaavan tuomarin nimi ja tuomarinumero merkitä huomautussarakkeeseen

MIKÄLI SAMASSA AJOKOKEESSA ON SEKÄ PALJAAN MAAN (P) ETTÄ LUMIKELIN (L) .KOESUORITUKSIA, MERKITÄÄN TULOKSET ERI PÖYTÄKIRJALOMAKKEELLE.

TULOSTEN MERKITSEMINEN

Mahdolliset pisteet merkitään koemuodossa annetulla tavalla, esim. 48, 130,5 ja 83,52.

Ajokoe (Ajok) ja (Beaj)

Jos koira suljetaan tai luopuu kokeesta, merkitään palkintotuloksen tilalle viiva (-), esim: AJOK- tai BEAJ-.

Pisteitä ei tällöin merkitä, ei myöskään palkintosijaksi nollaa (0). Huomautussarakkeeseen merkintä luopui tai suljettu.

HUOM! Palveluskoirakokeissa viivan tilalle nolla

Muut kokeet

Jos ohjaaja keskeyttää koesuorituksen, merkitään palkintotuloksen kohdalle (-) ja huomautussarakkeeseen = **keskeytti**.

Tuomarin keskeyttäessä koesuorituksen merkitään palkintotuloksen kohdalle (0) ja huomautussarakkeeseen = **keskeytettiin**.

MUUT TÄYTTÖOHJEET

Palveluskoirakokeissa eri maastolajit merkitään samaan koepöytäkirjaan, sillä koekoodi ilmaisee koelajin.

Poissa olleita koiria ei merkitä koepöytäkirjalomakkeelle.

Mikäli yksi lomake ei riitä merkitään ensimmäisen lomakkeen alareunaan montako sivua koepöytäkirja käsittää ja jatkolomakkeet numeroidaan oikeaan yläkulmaan seuraavasti (jos esim. lomakkeita on yhteensä 5 eli koepöytäkirja ja 4 jatkolomaketta):

toinen lomake	2/5
kolmas lomake	3/5
neljäs lomake	4/5
viides lomake	5/5

Näin voidaan SKL-FKK:n toimistossa olla varmoja siitä, että kaikki ko. koetta koskevat pöytäkirjat ovat tulleet perille.

Koekoodit on merkitty koe-esimerkissä sulkuihin (AJOK), (HIRV), (PALV)

Luokkakoodit:	ALO	= alokasluokka
	NUO	= nuortenluokka
	AVO	= avoinluokka
	VOI	= voittajaluokka

Tuloskoodit:	EVL	= erikoisvoittajaluokka
	1	= ensimmäinen
	2	= toinen jne.
	-	= luopui
	0	= nolla
	SERTK	= sertifikaatti Suomesta saatu
	SERU	= sertifikaatti ulkomailla saatu
	CACIT	= kansainvälisestä kokeesta
	CACIOB	= kv tottelevaisuuskokeesta
	CACIL	= kansainvälisestä ratajuoksusta
	CACIAG	= kansainvälisestä agility-kilpailusta

KOKEIDEN JA OTTELUIDEN ERITYISOHJEITA

Valtakunnallisista otteluista ja SKL:n koepöytäkirjan täyttöohjeessa jäljempänä mainituista otteluista ja kilpailuista merkitään koirien saamat sijoitukset ennen varsinaisia koekoodeja pilkulla erotettuna seuraavasti:

HAU1, HAU2, HAU3, HAU4,
HIR1, HIR2, HIR3 jne
AJO1, AJO2, AJO3...
BEM1, BEM2, BEM3...
DRM1, DRM2, DRM3...
HIM1, HIM2, HIM3

HAU5, HAU6, HAU7, HAU8, HAU9
KEV1, KEV2, KEV3...
SAR1, SAR2, SAR3...
PAM1, PAM2, PAM3...
KUL1, KUL2, KUL3...
DER1, DER2, DER3...

MÄYRÄKOIRIEN AJOKOKEET (MÄAJ)

201 basset hound
223 basset bleu de gascogne
221 basset griffon vendeen grand
251 lyhytkarvainen kääpiömäyräkoira
254 lyhytkarvainen mäyräkoira
258 pitkäkarvainen kaniinimäyräkoira
253 karkeakarvainen kääpiömäyräkoira
256 karkeakarvainen mäyräkoira

202 basset artesian normand
225 basset fauve de bretagne
220 basset griffon vendeen petit
257 lyhytkarvainen kaniinimäyräkoira
252 pitkäkarvainen mäyräkoira
255 pitkäkarvainen mäyräkoira
259 karkeakarvainen kaniinimäyräkoira
736 saukkokoira

esim. MÄAJ-1 60,26 = Mäyräkoirien ajokokeen ensimmäinen palkinto 60,26 pistettä

HUOM! Myös pisteet koepöytäkirjaan 1.8.2002 alkaen.

MÄYRÄKOIRIEN SM-AJOKOE,

Voittajan nimeen liitetään titteli M-vuosiluku

BASSETTIEN SM-AJOKOE

Voittajan nimeen liitetään titteli M-vuosiluku

Liite 8

Ajoajan pistetaulukko jänis

Liite 9

Ajoajan pistetaulukko ketulle ja sallituille sorkkaeläimille

Liite 10

Lukujen keskiarvotaulukko

Liite 11

KENNELPIIRIT

Etelä-Hämeen kennelpiiri	01
Etelä-Pohjanmaan kennelpiiri	02
Kainuun kennelpiiri	03
Keski-Pohjanmaan kennelpiiri	04
Keski-Suomen kennelpiiri	05
Kymenläänin kennelpiiri	06
Lapin kennelpiiri	07
Varsinais-Suomen kennelpiiri	08
Pohjois-Hämeen kennelpiiri	09
Pohjois-Karjalan kennelpiiri	10
Pohjois-Pohjanmaan kennelpiiri	11
Pohjois-Savon kennelpiiri	12
Salpausselän kennelpiiri	13
Satakunnan kennelpiiri	14
Suur-Savon kennelpiiri	15
Uudenmaan kennelpiiri	16
Vasa kenneldistrikt-Vaasan kennelpiiri	17
Ålands kenneldistrikt	18
Helsingin Seudun kennelpiiri	19

Liite 12

MÄYRÄKOIRIEN AJOKOKEEN YLITUOMARIN TOIMINTAOHJE

(Voimassa 1.8.2002 alkaen)

TOIMINTAOHJEEN SOVELTAMINEN, TARKOITUS JA YLLÄPITO

Tätä ohjetta sovelletaan mäyräkoirien ajokoesääntöjen 3 ja 5 kohdissa tarkoitetuissa kokeissa.

Tässä ohjeessa kuvataan menettelytavat SKL-FKK:n vahvistamissa mäyräkoirien ajokoe- ja yleisissä säännöissä sekä ohjeissa ylituomareille asetettujen keskeisimpien tehtävien, vastuiden ja valtuuksien soveltamiseksi.

Tämän ohjeen ylläpidosta vastaa SML-FTK.

Mäyräkoirien ajokokeen ylituomarin on oltava SKL-FKK:n ja SML-FTK:n jäsen, jonka SKL-FKK on valtuuttanut mäyräkoirien ajokokeiden ylituomariksi.

Pitääkseen arvosteluoikeutensa voimassa ylituomarin on toimittava ylituomaritehtävässä vähintään yhden (1) kerran kahdessa (2) vuodessa ja osallistuttava vähintään joka toiseen jatkokoulutustilaisuuteen.

Ylituomarin tehtävä on valvoa, että kokeessa noudatetaan SKL-FKK:n vahvistamia mäyräkoirien ajokokeiden sääntöjä ja huolehtia, että arvostelu suoritetaan mahdollisimman yhdenmukaisesti ja oikein.

TOIMENPITEET ENNEN KOETTA

Ylituomarin on varmistauduttava siitä, että koirat on ilmoitettu kokeeseen sääntöjen mukaisesti.

Valmistauduttava pitämään kokeen aluksi ylituomarin puhuttelu. Puhuttelun kesto enintään 20 minuuttia. Puhuttelussa on huomioitava koulutukselliset näkökohdat. Ylituomaripuhuttelu on pidettävä myös monipäiväisessä kokeessa ennen kokeen alkua.

Tarkistettava ennen kokeen alkua yhdessä koetoimitsijan kanssa koirien rokotustodistukset ja tunnistusmerkinnät tuomareiden sekä tuomareiden arvosteluoikeudet.

Vahvistaa palkintotuomareiden sijoittelun koemaastoihin ja nimeää ryhmien johtajat.

Kokeen siirtämisestä tai peruttamisesta noudatetaan SKL-FKK:n ohjeita.

TOIMENPITEET KOKEEN AIKANA

Ylituomarin on valvottava, että arvonta suoritetaan puolueettomasti. Monipäiväisen kokeen arvonta samassa arvontatilaisuudessa ennen kokeen alkua. Varmistettava arvonnän tulos mahdollisten jääviyksien osalta.

Kokeen ylituomarin ei tule toimia kokeen sihteerinä tai palkintotuomarina muuta kuin pakottavissa tapauksissa.

Ylituomarin on määrättävä koirien irtilaskuaika.

Ylituomarin on seurattava maastoissa koirien suorituksia ja arvostelua pyrkien yhteyteen mahdollisimman monen tuomariryhmän kanssa.

Ylituomari ottaa vastaan palkintotuomareiden koeselostukset, tarkistaa arvostelukortit ja vahvistaa tapahtuneen arvostelun ja palkintosijan, mikäli mahdollista koiran ohjaajan läsnäollessa.

Ylituomarin tulee muuttaa palkintotuomarien arvostelua siinä tapauksessa, että hän itse koiran toimintaa seurattuaan tai palkintotuomarien selostukset kuultuaan on vakuuttunut siitä, että arvostelu ei ole oikeassa suhteessa koiran suoritukseen.

Ylituomarin tulee tarkistaa, että sihteeri tekee koirakohtaisiin pöytäkirjoihin kaikki merkinnät ja laskelmat oikein. Kaikki koe-erät on merkittävä koirakohtaisiin pöytäkirjoihin.

Ennen tulosten julkistamista ylituomari tarkastaa tulokset ja varmentaa pöytäkirjat nimikirjoituksellaan (koepöytäkirjaan ylituomarinumero). Ylituomari huolehtii, että koiranohjaajalle annetaan hänelle kuuluva kappale koirakohtaisesta pöytäkirjasta.

Ylituomari päättää kokeen pitämällä loppupuheenvuoron, jossa kertoo havainnoistaan kokeen aikana ja julkistaa kokeen tulokset.

Ylituomarin on pyrittävä selvittämään mahdolliset erimielisyydet kokeen aikana SKL-FKK:n ohjeiden mukaisesti.

KOETOIMIKUNNAN TOIMINTAOHJE Voimassa 01.08.2002 alkaen.

Toimintaohjeen soveltamisala, tarkoitus ja ylläpito

Tätä ohjetta sovelletaan määräkoirien ajokokeissa.

Tässä ohjeessa kuvataan menettelytavat SKL-FKK:n vahvistamissa ajokoe – ja yleisissä säännöissä sekä ohjeissa koetoimikunnalle asetettujen keskeisimpien tehtävien vastuiden ja valtuuksien soveltamiseksi.

Tämän ohjeen ylläpidosta vastaa SML-FTK.

Koetoimikunta

Kokoonpano :
puheenjohtaja eli koepäällikkö
jahtivouti, samalla varapuheenjohtaja
koetoimitsija, sihteeri ja rahastonhoitaja
huoltopäällikkö

Kokeiden suuruudesta ja paikallisista olosuhteista riippuen voidaan tehtäviä jakaa useammille, esim:

rahastonhoitaja	kuljetuspäällikkö
majoituspäällikkö	muonituspäällikkö

Toimenpiteet ennen koetta

1. Koetoimikunnan muodostaminen
2. Koeanomuksen laadinta
  - koelaji: yleinen vai rajoitettu?
3. Tarvikkeiden tilaaminen
  - arvostelukortit
  - koirakohtaiset pöytäkirjat
  - koepöytäkirjat (ATK 3 ja ATK 4)
  - koesäännöt
  - kartat
4. Kokeesta tiedottaminen
5. Koetoimikunnan alustava kokous
  - maastojen varaaminen
  - tuomarien varaaminen
  - ylituomari ja hänen varamiehensä
  - sopivan keskuspaikan varaaminen
  - osanottomaksun määrääminen
  - palkintojen hankinta
  - kiertopalkinnot
  - lahjoitukset
  - lehti-ilmoitukset
  - pyyntö olla häiritsemättä koetta
  - kokoontumisajan määrääminen keskuspaikkaan (koetoimikunta, osanottajat ja tuomarit)

6. Ilmoittautumisten vastaanotto

- aikaisintaan 1 kk viimeistään 5 pv ennen koetta
- osanottomaksu seuraa ilmoittautumista
- ilmoitus osanottajille kokeeseen pääsystä
- ilmoittautumisajan päätyttyä yhteys ylituomariin

7. Tuomarien varmentaminen

- 2-3 varamiestä

8. Taulukkojen valmistaminen

- koe- ja tulostaulu

9. Täytetään henkilötietojen osalta koirakohtaiset pöytäkirjat

10. Koetoimikunnan lopullinen kokous (tavallisesti keskuspaikalla ennen kokeen alkua)

- todetaan osanottajat
- määrätään lopullisesti käytettävät koemaastot ja varamaastot
- sijoitetaan alustavasti tuomarit maastoihin ylituomarin kanssa
- tarkistettava pätevyys, otettava myös huomioon maaston tuntemus ja tuomarien kyky liikkua tarvittaessa nopeastikin maastossa
- todetaan majoitus- ja muonitusjärjestelyt
- tarkastetaan koirien rokotustodistukset ja TM-merkinnät
- selvitetään ylituomarille paikalliset olosuhteet, tiekysymykset jne

Toimenpiteet kokeen aikana

1. Kokeen avaaminen

2. Ylituomarin puhuttelu

- saa kestää enintään 20 min.

3. Määrätään irtilaskuaika

4. Maastojen selostus ja koirien arpominen

- kartan avulla selvitetään koemaastot, siirtymismatkat, vaaralliset tiet ja talvella virtapaikat jne.
- arpomisen yhteydessä tarkistetaan kunkin maaston tuomarit ja mahdolliset jääviydet
- annetaan tuomareille arvostelukortit (myös ylimääräinen)

5. Ylituomarin kuljetus ja opastus maastoissa

- ryhmille ei saa etukäteen ilmoittaa ylituomarin tulosta, vaan ylituomari tarkkailee toimintaa useassa maastossa yksinään ja tekee havainnoistaan merkinnät omaan arvostelukorttiinsa.

6. Koirakohtaisen pöytäkirjan täyttö ja tulosten laskeminen ja tarkastaminen

7. Palkintojen järjestäminen

8. Koepöytäkirjan täyttäminen (Lomake ATK3 ja ATK4) 3 kpl:na

9. Koiranomistajalle tulevan koirakohtaisen pöytäkirjan osan jakaminen koiranomistajille ennen palkintojen jakoa.

10. Tulosten julkistaminen ja palkintojen jako.

5 Toimenpiteet kokeen jälkeen

1. Tulosten toimittaminen lehdistölle ja rotujärjestön nettisivuille
2. Tulosten lähettäminen piirin pöytäkirjantarkastajalle 7 vrk:n kuluessa
3. Kokeen tilinpäätös.

KOIRANOHAJAJAN TOIMINTAOHJE

Koiranohjaajana metsästyskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa riittävän hyvän fyysisen kunnon.

Koiranohjaaja on kokeen aikana koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista.

Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koepäivän.

Koiran ilmoittaminen kokeeseen on tehtävä säännöissä mainittuna ilmoittautumisaikana. Ilmoittautuminen on tehtävä kirjallisesti ilmoittautumismaksuineen ellei kokeen järjestäjän kanssa ole muuta sovittu.

Nimeä ilmoittautumisen yhteydessä palkintotuomarit, mikäli koetoimikunnan kanssa ei ole muuta sovittu.

Koetoimikunta ilmoittaa koiran omistajalle koiran pääsystä kokeeseen, kokoontumispaikan ajo-ohjeineen sekä mahdolliset ruokailu- ja majoitusmahdollisuudet.

Saavu ajoissa koepaikalle, esitä koetoimikunnalle koiran rekisterikirja, rokotustodistukset ja muut vaaditut asiakirjat.

Seuraa tarkoin ylituomaripuhuttelua, koska tässä tilaisuudessa saadaan toimintaohjeet kokeen ajaksi.

Koiranohjaajan tulee tarkoin noudattaa niitä ohjeita, joita ylituomaripuhuttelussa on annettu sekä koesuorituksen aikana palkintotuomareiden antamia ohjeita.

Esitä palkintotuomareille toivomuksesi irtilaskupaikasta ja kulkusuunnasta. Muista, että laskettaessa koira hakemaan suoraan yöjäljelle, se ei voi saada hyvää hakunumeroa.

Anna palkintotuomarien suorittaa arvostelu häiritsemättä sitä liiallisilla toivomuksillasi. Älä turhaan selvittele koirasi aikaisempia ansioita ja koemenestystä.

Palkintotuomarit esittävät sinulle arvostelukorttinsa koiran koesuorituksen päätyttyä.

Muista, että saat kytkeä koirasi vain palkintotuomarin luvalla, keskeyttäessäsi kokeen tai koiran joutuessa erityiseen vaaratilanteeseen.

Mikäli keskeytät kokeen, koiran ominaisuudet arvostellaan keskeyttämisilmoitukseesi saakka. Keskeyttämisilmoituksen tekemisestä teet päätöksen yksin sinä.

Kuljeta palkintotuomariryhmä kohtuullisen ajan kuluessa keskuspaikalle koiran koetteluun päätyttyä, vaikka koiraa ei saataisikaan kytketyksi.

Ole läsnä, kun palkintotuomariryhmä luovuttaa maastokortit ylituomarille.

Ylituomarin hyväksymästä sääntöjen mukaisesta loppuarvostelusta ei voi valittaa. Muista

syistä syntyneet erimielisyydet on viipymättä ilmoitettava ylituomarille. Mikäli et tyydy ylituomarin ja koetoimikunnan tekemään päätökseen, antaa ylituomari ohjeet muutoksenhakumenettelystä.

Kun olet saanut kappaleesi koirakohtaisesta pöytäkirjasta, tarkista se huolellisesti. Jos havaitset siinä virheitä, ota yhteys ylituomariin ennen tulosten julkistamista.

Osallistu kokeen päätöstilaisuuteen.

Käyttäydy kokeessa tuomariryhmää, opasta, toisia koiranomistajia/-ohjaajia ja kaikkia muitakin läsnäolijoita kohtaan siten, kuin toivoisit heidän käyttäytyvän sinua kohtaan.

OHJE KOETOIMITSIJAKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Hyväksytty SKL-FKK:n hallituksessa 3.6.1997.

1.1. 2000 alkaen on jokaisen kokeen koetoimikunnassa oltava pätevyity koetoimitsija.

Koetoimitsijakoulutuksen järjestäminen:

Osa 1 Kennelliiton yleinen osa	1 päivä
Osa 2 koemuotokohtainen osuus	koemuotokohtaisesti

Kennelpiirit ja rotujärjestöt saavat järjestävää koetoimitsijakoulutuksen 1 osan. Kurssin toteutuksesta vastaa aina kennelpiirin aluekouluttaja.

Koemuotokohtainen osa järjestetään SKL-FKK:n tai rotujärjestön koulutusohjeen mukaisesti. Järjestäjänä toimii kennelpiiri, rotujärjestö tai kennelpiirin jäsenyhdistys. Rotujärjestöjen on toimitettava koemuotokohtaiset koulutusohjelmat SKL-FKK:n vahvistettavaksi.

Kouluttajan on oltava kyseisen koemuodon kokenut tuomari tai ylituomari.

Koetoimitsijakurssin anominen:

Osa 1 anotaan aina sen kennelpiirin hallitukselta, jonka alueella kurssi järjestetään.

Osa 2 anotaan aina sen kennelpiirin hallitukselta, jonka alueella kurssi järjestetään.

Palveluskoirakokeiden osalta kurssit anotaan Palveluskoiraliitolta ja vinttikoirakokeiden osalta Vinttikoiraliitolta.

Koetoimitsijan päteväiminen:

Kennelpiiri päteväi koetoimitsijat jäsenyhdistyksen anomuksesta kun kurssin molemmat osat on hyväksytysti suoritettu.

Palveluskoirakokeiden osalta pätevöinnin suorittaa Palveluskoiraliittoja vinttikoirakokeiden osalta Vinttikoiraliitto.

Koetoimitsijan on oltava SKL-FKK:n jäsen. Todistukseksi pätevöinnistä henkilö saa koetoimitsijakortin sekä toimitsijakortin. Toimitsijakortti on määräajan (4 v) voimassa. Toimitsijakortti on samalla vapaapäsykortti näyttelyihin ja kokeisiin.

Kennelpiiri, Palveluskoiraliitto tai Vinttikoiraliitto uusii jäsenyhdistyksensä esityksestä määräaikaisen toimitsijakortin.

Toimitsijakoulutuksen käyminen on edellytys ylituomarikoulutukseen pääsemiseksi.

Kennelpiirit, Palveluskoiraliitto ja Vinttikoiraliitto pitävät rekisteriä pätevöimistään koetoimitsijoista.

PALKINTO-, ARVOSTELU- JA YLITUOMAREIDEN KOULUTUS JA PÄTEVÖIMINENSEKÄ TOIMINTA Voimassa 1.1.1995 alkaen Muutokset hyväksytyt 8.5.2002

Yleisohje mäyräkoirien ajokokeen lisäyksillä.

PALKINTO- JA ARVOSTELUTUOMARIT PALKINTO- JA ARVOSTELUTUOMAREIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJEET

- * Koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia palkintotuomareita sekä arvostelutuomareita ja pyrkiä yhtenäistämään koe- ja kilpailuarvostelua sekä pitämään tuomareita kehityksen tasalla.

II ARVOSTELU- JA PALKINTOTUOMARILLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET

- * Hänen on oltava luonteensa ja arvostelukykynsä puolesta tähän tehtävään sopiva.
- * Omattava luontaisia taipumuksia ja riittävä fyysinen kunto kyseiseen tehtävään.
- * Arvosteluvastuussa olevan tuomarin on oltava täysi-ikäinen. (18 v).
- * Oltava perehtynyt ennen tuomarikoulutuksen aloittamista ao. koemuodon rotujen käyttöön metsästyksessä ja palkinnoille päässeenä koiranohjaajana mäyräkoirien ajokokeessa.
- * Täytettävä SKL-FKK:n kulloinkin asettamat jäsenyysvaatimukset.
- * Oltava suorittanut metsästäjäututkinnon

III KOULUTUS

- A. TUOMARIKURSSIEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS
- B. KURSSIEN OHJELMA JA KOULUTUS
- C. TUOMARIEN PÄTEVÖINTI TUOMARIEN JATKOKOULUTUS
- D. TUOMARIKURSSIEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS

A. TUOMARIKURSSIEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS

- * Kyseisiä kursseja saavat järjestää kennelpiirit ja niiden jäsenyhdistykset sekä rotujärjestöt ja niiden jäsenyhdistykset.
- * Kurssianomukset jätetään, SML-FTK:lle, joka toimittaa ne määräaikaishilmoituksia noudattaen kurssipaikan kennelpiirille. Anomuksesta tulee käydä ilmi aika, paikka, järjestäjä ja esitys kurssinjohtajaksi.
- * Kurkseista ilmoitetaan ennen niiden pitämistä SKL-FKK:n ja tarvittaessa rotujärjestöjen julkaisuissa, ellei asiaa ole SKL-FKK:n erillispäätöksellä toisin määritelty.

B. KURSSIEN OHJELMA JA KOULUTUS

- * Kurssille osallistujien velvollisuus on tutustua etukäteen kurssimateriaaliin, jota saa järjestäjiltä. Lisäksi heidän on täytynyt suorittaa yksi harjoitusarvostelu ennen kurssin alkua
- * Hakemuksen kurssille pääsystä tekee asiasta kiinnostunut itse.
- * Kurssien johtajina ja heidän varamiehinään saavat toimia ko. koemuodon ylituomarit
- * Kurssin päätteeksi kokelaan on suoritettava hyväksytysti kirjallinen ja suullinen koe, sekä mahdollinen käytännön koe.
- * Kurssin hyväksytysti suorittaneelle annetaan siitä todistus.
- * Hyväksytysti suoritetun kurssin jälkeen tuomarikokelas suorittaa kokeiden yhteydessä kaksi kokelasharjoittelua vähintään kahden ylituomarin hyväksymänä. Näissä kokelasharjoitteluissa on koiraa pystyttävä arvostelemaan kaikkien oleellisten ominaisuuksien / suoritusten osalta.

C. TUOMAREIDEN PÄTEVÖINTI

- * Anomuslomakkeena päteväimiseksi käytetään tätä tarkoitusta varten laadittua kokelaskorttia. Anomuksen tulee sisältää kaikki siinä vaaditut tarpeelliset tiedot ratkaisua varten.
- * Arvostelu- tai palkintotuomarikortin jäsenyhdistyksensä jäsenelle myöntää kennelpiiri. Arvostelu- tai palkintotuomari katsotaan pätevädyksi silloin, kun hänelle on hyväksytty ko. kokeen tuomarikortti.

D. TUOMAREIDEN JATKOKOULUTUS

1. OSALLISTUMINEN JATKOKOULUTUKSEEN

- * Arvostelu- ja palkintotuomareiden velvollisuus on pysyä ajan tasalla tuomari tehtävien hoidossa, jotta heille voitaisiin antaa uusia tehtäviä.
- * Heidän on toimittava tuomarina, osallistuttava jatkokoulutustilaisuuteen tai toimittava ko. koelajin kilpailijana kahden viimeisen vuoden aikana.
- * Tuomareiden pätevyyksien tarkistaminen kuuluu koetoimikunnalle ja kokeen ylituomarille.

2. JATKOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- * Jatkokoulutustilaisuuksien anominen ja järjestäminen sekä niistä tiedottaminen suoritetaan kohdan III A mukaisesti.
- * Jatkokoulutuskursseja pyritään järjestämään kaikkialla ko. rodun tai koemuodon harrastusalueella joka vuosi.

- * Jatkokoulutukseen osallistumisesta annetaan merkintä koetuomarikorttiin tai erillinen todistus.

YLITUOMARIT

I YLITUOMARIEN KOULUTUS JA PÄTEVÖIMISOHJEET

Ylituomarien koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia ylituomareita, pyrkiä yhtenäistämään koe- ja kilpailu-arvostelua sekä pitää tuomarikuntaa jatkuvan kehityksen tasalla.

II YLITUOMARIKSI AIKOVALLE ASETETTAVAT YLEISET VAATIMUKSET

- * Oltava luonteensa ja arvostelukykynsä puolesta tähän tehtävään sopiva.
- * Omattava luontaisia taipumuksia ja riittävät fyysiset ominaisuudet ylituomarin tehtävään.
- * Oltava arvostettu ja kokenut koe- tai kilpailutuomari ja hyvin perehtynyt koemuotoon ja siihen osallistuviin rotuihin. Perehtyneisyyden erityisvaatimukset ja erikoistumiskurssit määrittelevät rotujärjestöt ja -liitot.
- * On toiminut aktiivisesti harrastamansa koemuodon kouluttajana ja kouluttamallaan koiralla palkinnoille päässeenä koiranohjaajana.
- * Pystyttävä koetuomarien ja koetoimihenkilöiden koulutukseen.
- * On suorittanut hyväksytysti koetoimitsijakoulutuksen ja osallistunut useasti kokeiden tai kilpailujen järjestelyvastuuseen.
- * Täytettävä mahdolliset koemuotokohtaiset lisävaatimukset.
- * Täytettävä SKL-FKK:n määrittelemät jäsenyysvaatimukset.
- * SML-FTK:n ajotoimikunta valitsee ylituomarikokelaat kirjallisten hakemusten perusteella. Jotta ylituomarikurssi voidaan pitää on siihen osallistuttava vähintään kolme henkilöä.

III KOULUTUKSEN KOOSTUMINEN

- A. Ylituomarikurssin anominen ja järjestämisoikeus
- B. Uusien ylituomarien koulutus ja pätevänti
- C. Ylituomarien jatkokoulutus

A. YLITUOMARIKURSSIN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS

- * Ylituomarikurssin saa järjestää SML-FTK.

Kurssien järjestämisestä on ilmoitettava määräaikaishilmoituksia noudattaen SKL-FKK:lle ja tiedotettava riittävän ajoissa Koiramme-lehdessä. Ajotoimikunta nimeää kouluttajat.

B. UUSIEN YLITUOMARIEN KOULUTUS JA PÄTEVÖINTI

Koulutus jakautuu viiteen (5) vaiheeseen:

1. Rotujärjestön tai -liiton ennakkovalmennus tai erikoistumiskurssit
2. Peruskoulutus SKL-FKK:n toimesta (aluekouluttajat/ylituomarit)
3. Erikoistumiskoulutus rotujärjestöjen tai -liittojen toimesta

- 4. Koearvostelut ja mahdolliset harjoitusarvostelut
- 5. Ylituomariksi päteväminen

1. ROTUJÄRJESTÖN TAI -LIITON ENNAKKOVALMENNUS TAI ERIKOISTUMISKURSSIT

- * Ennen varsinaista ylituomarikoulutuksen alkamista tulee tuomariksi aikovan hankkia ennakoivalmennusta, jonka tarkoituksena on tiedon ja kokemuksen saaminen. Tämä voi tapahtua opiskellen, käyttämällä hyväksi alan kirjallisuutta ja lehtiä sekä keräämällä kaikkea sitä tietoutta ja kokemusta, jota saadaan olemalla mukana kenneltoiminnassa.
Tämän lisäksi henkilön tulee suorittaa kaksi harjoitusarvostelua kahdelle ylituomarille ennen erikoistumiskoulutuksen aloittamista.
- * Ylituomariksi aikovan tulee osallistua ko. kennelpiiriin, rotujärjestön tai -liiton ohjeiden mukaan järjestettyyn ennakoivalmennukseen, erikoistumiskurssiin ja karsintakookeeseen mikäli tällaista ko. koemuodon tai kilpailun osalta järjestetään.

2. PERUSKOULUTUS SKL-FKK:N TOIMESTA

- * Ylituomariperuskurssi kestää yhden (1) päivän.
- * Kouluttajina peruskurssilla toimivat SKL-FKK:n nimeämät laajan kenneltietoisuuden omaavat ylituomarit yhdessä aluekouluttajien kanssa.

Ylituomarikoulutukseen hakeutuvien henkilöiden kennelpiirit hyväksyvät jäsenyhdistyksen esityksestä peruskurssille ne henkilöt, jotka täyttävät ylituomariksi aikovalle asetetut yleiset vaatimukset. Vaadittaessa karsintakoetta tulee se olla suoritettuna ennen ylituomarikoulutuksen aloittamista.
Koulutukseen hakeudutaan kirjallisesti käyttäen SKL-FKK:n ylituomarikokelaslomaketta.

- * Peruskurssilla tulee käsitellä ainakin seuraavia asioita:
  - SKL-FKK:n yleiset säännöt ja koeasiapaperit
  - koiran rakenne
  - koiran luonne ja käyttäytyminen
  - tuomarietiikka
  - esiintymistaito
  - koira ja lainsäädäntö
- * Peruskoulutuksesta on annettava kirjallinen todistus

3. ERIKOISTUMISKOULUTUS ROTUJÄRJESTÖJEN TA -LIITTOJEN TOIMESTA

- * Erikoistumiskoulutuksen avulla ylituomarikokelaan tulee saavuttaa sen koemuodon tai kilpailusuorituksen riittävä tuntemus mihin hän on pätevytyksessään ja omaksua käytännöllinen tapa hoitaa tehtävänsä mahdollisimman tasapuoliseen ja oikeaan lopputulokseen.

- * Erikoistumiskurssille valitaan SML-FTK:n ajotoimikunnan toimesta peruskurssin hyväksytysti suorittaneet henkilöt.
- * Ylituomarikoulutuksen erikoistumiskoulutus jakaantuu teoreettiseen ja käytännölliseen osaan.
- * Kouluttajina toimivat ajotoimikunnan nimeämät ylituomarit jotka katsotaan riittävän päteviksi ja kokeneiksi mainittuun tehtävään.
- * Erikoistumiskoulutuksessa käsitellään ainakin seuraavia asioita:
  - koe- ja kilpailusääntöjen käytön ja erityispiirteiden yksityiskohtainen selvittäminen
  - ylituomarin ohjesääntö ja toimintaohje
  - koetoimitsijaohjeet
  - koemuotoa koskevat yleiset säädökset
  - koemuodon koeasiapaperit
  - kurssin päätteeksi on suoritettava hyväksytysti kirjallinen ja suullinen loppukuulustelu
- * Erikoiskoulutuksesta on annettava kirjallinen todistus
- * Erikoistumiskoulutus kestää vähintään 16 tuntia.

4. KOEARVOSTELUT JA MAHDOLLISET HARJOITUSARVOSTELUT

- * Ylituomarikokelaan on hyväksytysti suoritettava erikseen määrätyt harjoitus- ja koearvostelut. kuitenkin vähintään kaksi koearvostelua.
- * Mikäli koearvosteluja vaaditaan, niitä on oltava vähintään kaksi (2) ja ne suoritetaan kennelpiirin hyväksymässä kokeessa vähintään kahdelle ylituomarille
- * Harjoitus- ja koearvosteluista on annettava kirjalliset todistukset. Ensimmäinen koearvostelu on tehtävä viimeistään seuraavan koekauden aikana ja loput ennen kuin kurssista on kolme vuotta kulunut.

5. YLITUOMARIKSI PÄTEVÖIMINEN

- * Anomuksen tekee tuomarikokelas.
- * Anomuslomakkeena käytetään samaa SKL-FKK: n ylituomarikokelaslomaketta tarpeellisine liitteineen, jolla koulutukseen hakeuduttiin.
- * Anomukseen hankitaan lausunto rotujärjestöltä, joka lähettää sen SKL-FKK:lle.
- * SKL-FKK pätevi ylituomarit
- * Ylituomari katsotaan päteväksi kun hän on saanut siitä tiedon SKL-FKK:lta.
- * Ylituomarilla on oltava voimassa mahdollinen ko. koemuodon palkintotuomarikortti ja arvostelu oikeus.

1. OSALLISTUMINEN JATKOKOULUTUKSEEN

- * Ylituomareiden on osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta, ja hänen on toimittava tuomarin tai koetoimitsijan tehtävissä tai osallistuttava kokeisiin kilpailijana vähintään kerran kahden vuoden aikana.
Esim: Mikäli rotujärjestö järjestää jatkokoulutusta joka vuosi on ylituomarin osallistuttava koulutukseen vähintään joka toinen vuosi.
- * Kennelpiirin, rotujärjestöjen ja -liittojen on valvottava, että ylituomari on osallistunut jatkokoulutukseen rotujärjestön tai -liiton vaatimusten mukaan ennen kuin hänelle annetaan uusi ylituomari tehtävä

2. JATKOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- * Ylituomarien jatkokoulutusta saavat järjestää kennelpiirit, rotujärjestöt ja –liitot yhteistoiminnassa keskenään
- * Jatkokoulutustilaisuuksista on ilmoitettava hyvissä ajoin ennen tilaisuutta Koiramme-lehdessä (SPKL Palveluskoirat lehdessä).
- * Kurssille osallistumisesta annetaan todistus.

IV YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN

- * SKL-FKK voi poistaa ylituomarioikeudet tai peruuttaa arvosteluoikeudet henkilöltä, joka todetaan tehtävänsä epäpäteväksi ja joka ei enää täytä kohdan II vaatimuksia (yleiset vaatimukset).
- * SKL-FKK voi peruuttaa arvosteluoikeudet kennelpiirin, rotujärjestön tai liiton esityksestä henkilöltä, joka ei täytä jatkokoulutusvelvoitettaan ja toimintavaatimusta (kohta C 1).
- * Mikäli ylituomarille ollaan esittämässä kurinpidollisia toimenpiteitä voi SKL-FKK pidättää arvosteluoikeudet asian käsittelyn ajaksi.
- * SKL-FKK voi palauttaa arvosteluoikeudet pidättämisesityksen tekijän perustellusta esityksestä.

Liite 17

MÄYRÄKOIRIEN SM-AJOKOKEIDEN JÄRJESTÄMISOHJE

Hyväksytty Suomen Kennelliitossa 8.5.2002 voimassa 1.8.2002 alkaen

TARKOITUS

Kokeen tarkoitus on edistää ajavien mäyräkoirien koulutusta, lisätä ja laajentaa rotukohtaisesti harrastajien määrää sekä tehdä tunnetuksi mäyräkoirien käyttöä ajavana koirana.

KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Mäyräkoirien SM-ajokokeessa noudatetaan SKL-FKK:n vahvistamia Mäyräkoirien ajokokeiden sääntöjä.

Kokeen järjestämisestä vastaavat mäyräkoirakerhot lohkoittain seuraavasti: Länsi 2002, Etelä 2003, Pohja 2004, Itä 2005, Ahvenanmaa 2006 jatkuen vuorovuosina. Lohkojakona käytetään kotimaisten rotujen lohkojakoa lisättynä Ahvenanmaa omana lohkonaan.

SML-FTK anoo kokeen SKK-FKK:lta määräaikaisilmoituksia noudattaen.

Koe järjestetään olosuhteiden niin salliessa marraskuun toisena viikonloppuna.

Koe järjestetään yksipäiväisenä ja kaikki koirat aloittavat kokeen aamulla.

SML-FTK nimeää kokeen ylituomarin.

Lohkosta nimetään kaksi palkintotuomaria / osallistuva koira. Palkintotuomareiden tulee olla kokeneita mäyräkoirien ajokokeiden tuomareita. Koetoimikunta hyväksyy kokeen palkintotuomarit.

SML-FTK nimeää edustajan ajotoimikunnasta koetoimikuntaan.

KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta on vastuussa SML-FTK ja järjestävä yhdistys.

Järjestävä yhdistys tekee kirjallisesti kokeen talousarvion ja selvityksen koejärjestelyistä SML-FTK:lle elokuun loppuun mennessä.

KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

Lohkoista nimetään SM-kokeeseen kaksi (2) koira ja varakoira. Edellisen vuoden voittaja saa ilmoittauduttuaan osallistua kokeeseen. Kaikkien nimettyjen koirien tulee olla saavuttanut vähintään yksi koemuodon korkein palkintosija mäyräkoirien ajokokeissa.

Koirien nimeäminen tapahtuu SML-FTK:n määräämällä tavalla.

Kokeen voittaja saa lisätä nimensä eteen AM-vuosiluku tittelin. Titteli voidaan lisätä mikäli voittajakoiran tulos oikeuttaa palkintosijaan.

SM-kokeeseen on osallistuttava vähintään kuusi asianmukaisesti palkittua koira, jotta voittajakoiralle voidaan myöntää virallinen rekisterikirjaan merkittävä titteli.

MUUTOKSET NÄIHIN OHJEISIIN

Näitä ohjeita koskevat muutokset vahvistaa SML-FTK:n esityksestä SKL-FKK.